

23. Ogólnopolskie Spotkania Podróżników, Żeglarzy i Alpinistów

1-3 października 2021

KOŁOSY GDYNIA

PROGRAM

Szanowni Państwo,
Drodzy Uczestnicy i Widzowie,
Serdecznie witam na 23. edycji Ogólnopolskich Spotkań Podróżników, Żeglarzy i Alpinistów, połączonej z finałem nagrody KOLOSZY za rok 2020. Niezmiennie cieszy mnie możliwość zaproszenia gdynian i licznie odwiedzających nas gości do uczestnictwa w tym wielkim podróżniczym święcie, prezentującym najciekawsze wyprawy i najważniejsze polskie dokonania eksploracyjne.

Ogólnopolskie Spotkania Podróżników, Żeglarzy i Alpinistów to największy podróżniczy festiwal w Europie, więc tym bardziej cieszy fakt, iż także w tym roku może być udziałem Gdyni. To właśnie tutaj od ponad dwudziestu już lat spotykają się zarówno najwięksi globtroterzy i miłośnicy wypraw „aż po horyzont”, jak również wszyscy ci, którzy szukają kolejnych podróżniczych inspiracji czy też o podróżach dopiero marzą. Niezwykłe opowieści, fascynujące przygody, przyjazna, prawie rodzinna atmosfera i ludzie z pasją – to wszystko stanowi o wyjątkowości i sile tego festiwalu.

Każdy z prezentowanych tu obrazów w postaci zdjęć, filmów czy opowieści jest wartościowym głosem w ważnej debacie na temat kondycji współczesnego świata. Każdy niesie też przesłanie o odpowiedzialności i potrzebie troski o Ziemię. Te podróżnicze obrazy non-fiction zderzają nas – odbiorców – z prawdą i autentycznością oraz najważniejszymi w życiu relacjami – z naturą, kulturą, drugim człowiekiem. Ten autentyzm powoduje, że stajemy się wręcz namacalnymi uczestnikami tych wypraw. To także fascynujące i poruszające historie, w których często odnajdujemy i widzimy samych siebie i które sprawiają, że stajemy się bardziej empatyczni, wyrozumiali i czuli.

Życzę zatem wszystkim uczestnikom 23. Ogólnopolskich Spotkań Podróżników, Żeglarzy i Alpinistów niegasnącej ciekawości i czułości na otaczający świat, radości z bliższych i dalszych wypraw oraz spełnienia podróżniczych marzeń. Niech tegoroczna odsłona tego festiwalu przyniesie wiele niezapomnianych wrażeń – tak, jak to miało miejsce we wszystkich jego poprzednich edycjach.

Z serdecznym pozdrowieniem,
Prezydent Gdyni
Wojciech Szczurek

MIASTO
GDYNIA

ORGANIZATORZY

GDYNIA
moje miasto

SPONSOR STRATEGICZNY

PORSCHE

SPONSOR GŁÓWNY

SPONSOR

Spis treści

Ogólnopolskie Spotkania Podróżników, Żeglarzy i Alpinistów – Kolosy.....	3
Kapituła Kolosów	4
Honorowa Kapituła Kolosów.....	4
Rada Kolosów.....	6
Jury Nagrody im. Macieja Kuczyńskiego.....	7
Laureaci Kolosów 1999–2019.....	8

Program, Duża Sala,

Gdynia Arena

- Piątek, 1 października..... 10
- Sobota, 2 października..... 16
- Niedziela, 3 października..... 22

Program, Sala Seminarijna,

Gdynia Arena

- Piątek, 1 października..... 25
- Sobota, 2 października..... 26
- Niedziela, 3 października..... 27

Gdynia Arena – lokalizacja stoisk	29
Odeszli	30

Ogólnopolskie Spotkania Podróżników, Żeglarzy i Alpinistów – Kolosy

Największa impreza podróżnicza w Europie. Przegląd wszystkiego, co najważniejsze i najciekawsze w minionym roku w polskich podróżach, wspinaniu, żeglarstwie, speleologii. Kilkadziesiąt prezentacji, filmów i spotkań w przestrzeni mieszczącej przed pandemią cztery tysiące widzów. Wystawy, warsztaty i seminaria specjalistyczne, spotkania z autorami książek, targi sprzętu outdoorowego. **Jednym słowem: KOLOSZY.**

HISTORIA

1998	pomysł (Janusz Janowski)	od 2009	Kolosy i Spotkania w hali Gdynia Arena
1999	pierwsza edycja Spotkań (26–28 lutego, Hala WTC Gdynia Expo)	2010	powołanie Rady Kolosów
2000	pierwsze posiedzenie Kapituły	od 2015	pokazy również w Pomorskim Parku Naukowo-Technologicznym Gdynia
2000	pierwszy finał Kolosów (17–18 marca, Kopalnia Soli „Wieliczka”)	2017	pierwsza edycja Nagrody Wiecznie Młodzi
2001–2002	Spotkania w Gdyni, finał Kolosów w Krakowie	2019	powołanie Honorowej Kapituły Kolosów
2002	pierwsza edycja Nagrody im. Andrzeja Zawady	2020	pierwsza edycja Nagrody im. Macieja Kuczyńskiego
od 2003	połączenie Spotkań i finału Kolosów, przeprowadzka na dobre do Gdyni	2021	Aleksander Doba patronem Nagrody Wiecznie Młodzi

Kapituła Kolosów

Gremium stałe, które wybiera Super Kolosa (wspólnie z Honorową Kapitułą Kolosów), laureatów Kolosów za dokonania roku (wspólnie z Radą Kolosów) oraz laureatów Nagrody im. Andrzeja Zawady, Nagrody Wiecznie Młodzi im. Aleksandra Doby i nagród specjalnych.

PIOTR CHMIELIŃSKI

Pierwszy człowiek, który przepłynął kajakiem każdy kilometr Amazonki od źródeł aż do ujścia (w 1986 r.). Członek ekspedycji Canoandes '79, która podczas 3-letniej wyprawy po obu Amerykach przepłynęła 23 górskie rzeki (13 z nich po raz pierwszy), a w maju 1981 r. zdobyła kanion rzeki Colca w Peru (Chmieliński spłynął trasę od początku do końca kajakiem). W zestawieniu autorów najwybitniejszych dokonań eksploracyjnych XX w. „The New York Times” wymienił go w jednym szeregu z m.in. Robertem Pearym, Edmundem Hillarym i Neilem Armstrongiem. Absolwent wydziału mechanicznego AGH w Krakowie, współzałożyciel AKTK Bystrze. Wspólnie z pozostałymi członkami grupy Canoandes '79 laureat Super Kolosa 2000. W Kapitulę od 2003 r.

LESZEK CICHY

Wspólnie z Krzysztofem Wielickim pierwszy zimowy zdobywca Mount Everestu (1980 r.). Pierwszy Polak, który zdobył Koronę Ziemi. Dokonał pierwszych wejść na Shisparé Sar (7611 m) w Karakorum oraz Gunnbjørns Fjeld (3694 m), najwyższy szczyt Arktyki. Wytyczył nowe drogi na Gaszerbrum II (8035 m), zachodni wierzchołek Kanczendzongi (Yalung Kang, 8505 m) i Aconcaguę (6960 m). 4-krotnie uczestniczył w wyprawach na K2, w tym w jednej zimowej. W latach 1991-1995 prezes PZA. Z wykształcenia geodeta, z zawodu finansista. Wspólnie z pozostałymi uczestnikami wyprawy narodowej na Mount Everest z zimy 1980 r., laureat Super Kolosa 1999. W Kapitulę od 2000 roku (z przerwami).

MONIKA WITKOWSKA

Podróżniczka, dziennikarka, pisarka, żeglarka i alpinistka związana z Kolosami od początku istnienia imprezy. Opłynęła Horn, pokonała Przejście Północno-Zachodnie, odbyła też arktyczny rejs wzdłuż Czukotki oraz rejsy przez Atlantyk i Pacyfik. Za wiele z tych wypraw była wyróżniana na Kolosach. W 2015 roku, wspinając się na Masyw Vinsona na Antarktydzie, zakończyła kompletowanie Korony Ziemi. W Kapitulę od 2019 roku.

JANUSZ JANOWSKI

Pomysłodawca Ogólnopolskich Spotkań Podróżników, Żeglarzy i Alpinistów oraz Kolosów i ich dyrektor, od początku aż do dzisiaj odpowiedzialny za ich program oraz strategię rozwoju. Organizator kilkudziesięciu imprez podróżniczych. W latach 1993-2000 wspólnie z żoną, Anną, redagował i wydawał magazyn turystyczno-kulturalny „Wędrowiec”, był także wydawcą „Krakowskiego Informatora Kulturalnego”. W wolnych chwilach fotograf i miłośnik starych fortyfikacji. W pierwszą podróż autostopem wyruszył tuż po podstawówce, natomiast kilka lat temu przejechał rowerem z Krakowa do Gdyni (co pozostaje, niestety, jego jedynym wyczynem podróżniczym). W Kapitulę od 1999 r.

ANDRZEJ CISZEWSKI

W środowisku speleologicznym zgodnie uznawany za najwybitniejszego wciąż aktywnego polskiego grotolaza, a zarazem za jednego z najlepszych na świecie w swojej dziedzinie. W 1998 r. ustanowił ówczesny rekord świata w głębokości eksploracji jaskiń: -1632 m w Lamprechtsofen w Alpach Salzburskich. Uczestniczył w ok. 100 wyprawach, większością z nich kierował. Eksplorował podziemne systemy m.in. w Tatrach, Alpach, północnej Afryce, Meksyku, USA, Patagonii, Iranie, na Półwyspie Arabskim, Wyspie Wielkanocnej i na Antypodach. Od kilku lat kieruje wyprawami Centralnej Komisji Tatarnictwa Jaskiniowego PZA, badającymi jaskinie w Chinach. Laureat Super Kolosa 2009. W Kapitulę od 2016 r.

KRYSTYNA CHOJNOWSKA-LISKIEWICZ (1936-2021)

Jachtowy kapitan żegluga wielkiej, inżynier budowy okrętów. W latach 1976-1978 jako pierwsza kobieta na świecie samotnie opłynęła Ziemię. Dokonała tego na 9,5-metrowym jachcie Mazurek trasą z Las Palmas, przez Atlantyk, Kanał Panamski, Pacyfik, Ocean Indyjski i wokół Przylądka Dobrej Nadziei. Po pokonaniu blisko 29 tys. km 20 marca 1978 r. zamknęła wokółziemską pętlę nieopodal Wysp Zielonego Przylądka. Rejs zakończyła kilka miesięcy później, uroczystie wpływając do Gdańska. Niestrudzona popularyzatorka żeglarstwa. Laureatka Super Kolosa 2008. W latach 1999-2021 zasiadała w Kapitulę Kolosów. Zmarła 12 czerwca 2021 roku w wieku 85 lat.

Honorowa Kapituła Kolosów

Gremium doradcze Kapituły, które wspólnie z nią wybiera Super Kolosa.

KRZYSZTOF BARANOWSKI

Żeglarz, kapitan jachtowy, jedyny Polak, który dwukrotnie opłynął samotnie kulę ziemską (1972-1973 na jachcie Polonez w kierunku wschodnim wokół Przylądka Dobrej Nadziei i Hornu oraz 1999-2000 na Lady B trasą pasatową). Inicjator „Szkoły pod Żaglami”. 2006-2007 w Kapitulę Kolosów. Laureat Super Kolosa 2007.

RYSZARD PAWŁOWSKI

Zdobywca jedenastu ośmiotysięczników, pięciokrotnie stał na szczycie Mount Everestu, autor wielu nowych dróg i wartościowych powtórzeń w górach najwyższych, jeden z najbardziej doświadczonych przewodników wysokościowych na świecie. Laureat Super Kolosa 2019.

WOJCIECH JACOBSON

Żeglarz, kapitan jachtowy, przepłynął ponad 260 tys. mil morskich. W latach 1985-1988 brał udział w zorganizowanej przez Janusza Kurbiela próbie pierwszego przepłynięcia Przejścia Północno-Zachodniego małym jachtem z zachodu na wschód. W 1988, wspólnie z Ludomirem Mączką, doprowadził przedsięwzięcie do końca. 2000-2010 w Kapitulę Kolosów. Laureat Super Kolosa 2015.

RICHARD KONKOLSKI

Żeglarz, pierwszy obywatel b. Czechosłowacji, który opłynął świat w samotnym rejsie. Dokonał tego na własnoręcznie zbudowanym jachcie Nike. Potem powtórzył ten wyczyn jeszcze dwukrotnie. Przez wiele lat jego macierzystym portem był Szczecin. Laureat Super Kolosa 2019.

PIOTR PUSTELNIK

Wybitny himalaista, jako trzeci Polak (po Jerzym Kukuczce i Krzysztofie Wielickim) skompletował Koronę Himalajów i Karakorum. Doktor inżynierii chemicznej, pracownik naukowy Politechniki Łódzkiej, od 2016 roku prezes PZA. Znany ze swojej wytrwałości i wzorowej postawy etycznej w górach. Laureat Super Kolosa 2010.

KRZYSZTOF WIELICKI

Jeden z najwybitniejszych himalaistów w historii, pierwszy zimowy zdobywca Mount Everestu (wspólnie z Leszkiem Cichym), jako piąty na świecie skompletował Koronę Himalajów i Karakorum. 2010-2020 w Kapitulę Kolosów. Współlaureat Super Kolosa 1999, otrzymał także Super Kolosa 2006 za całokształt dokonań.

KOLOSY (NAGRODY)

Są przyznawane przez Kapitułę za dokonania zrealizowane w roku poprzedzającym werdykt (np. Kolosy 2019 to nagrody przyznawane w marcu 2020 za osiągnięcia roku 2019). Kapituła, wspierana przez Radę Kolosów, nagradza osiągnięcia w pięciu równorzędnych kategoriach: Podróż, Żeglarstwo, Alpinizm, Eksploracja jaskiń oraz Wyczyn roku.

KOLOSY (STATUETKI)

Zwycięzcy i wyróżnieni otrzymują statuetki przedstawiające postaci nawiązujące wyglądem do słynnych Moai, posągów z Wyspy Wielkanocnej. Wykonane są z porfiru, a każda jest niepowtarzalna, bo rzeźbiona ręcznie. „Zwykły” Kolos waży nieco ponad sześć kilogramów, Super Kolos – prawie dziesięć.

SUPER KOLOS

Przyznawany co roku przez Kapitułę Kolosów wspólnie z Honorową Kapitułą Kolosów za całokształt osiągnięć lub w uznaniu wybitnego historycznego dokonania zespołowego, zazwyczaj w jego rocznicę.

NAGRODA SPECJALNA KOLOSÓW

Honorowa nagroda, którą Kapituła wręcza co roku w uznaniu dorobku lub dokonań ważnych dla środowiska podróżniczego, a wykraczających poza kategorie, w których przyznawane są Kolosy.

NAGRODA DZIENNIKARZY

Honorowa nagroda przyznawana niezależnie od werdyktów Kapituły w głosowaniu dziennikarzy akredytowanych podczas finału imprezy.

NAGRODA IM. ANDRZEJA ZAWADY

Statuetka połączona z nagrodą finansową w wysokości 15 tys. zł fundowaną przez Miasto Gdynia z przeznaczeniem na organizację wyprawy dla osoby lub osób wybranych przez Kapitułę spośród kandydatów, którzy zgłoszą projekt ciekawego i ambitnego przedsięwzięcia, wykażą się obiecującym dorobkiem i nie przekroczyli 35. roku życia. Wręczają ją zawsze prezydent Gdyni oraz Anna Milewska, wdowa po Andrzeju Zawadzie.

NAGRODA WIECZNIE MŁODZI IM. ALEKSANDRA DOBY

Analogiczna do Nagrody im. Andrzeja Zawady nagroda finansowa (15 tys. zł) fundowana przez Miasto Gdynia dla laureatów, którzy przekroczyli 65. rok życia. Wręcza ją prezydent Gdyni oraz Gabriela Doba, wdowa po Aleksandrze Dobie.

NAGRODY PUBLICZNOŚCI

Honorowe nagrody za najlepszą prezentację oraz najlepszą fotografię towarzyszącą Kolosom wystawy FotoGlob, przyznawane w głosowaniu publiczności.

GRAND PRIX WYSTAWY FOTOGLOB

Nagroda przyznawana przez jury konkursu FotoGlob za najlepsze zdjęcie wystawy fotograficznej odbywającej się przy okazji Kolosów.

NAGRODA IM. MACIEJA KUCZYŃSKIEGO

Nagroda dla autora lub autorki najciekawszej debiutanckiej książki o tematyce podróżniczej wydanej w roku poprzedzającym jej przyznanie.

Rada Kolosów

Począwszy od edycji za rok 2009 Kapitułę wspomaga Rada Kolosów, powoływana corocznie przez organizatora nagród w porozumieniu z Kapitułą. Osoby zasiadające w Radzie biorą udział w wyborze laureatów Kolosów za dokonania roku, głosując każdy w swojej kategorii.

ALPINIZM

BOGUSŁAW KOWALSKI

Alpinista, podróżnik i fotograf, a także instruktor alpinizmu oraz wspinaczki sportowej i wysokogórskiej Polskiego Związku Alpinizmu. Od 2004 r. w Komisji Szkolenia PZA – jej szef i członek zarządu PZA w latach 2007–2010. Działa w Klubie Wysokogórskim w Toruniu. Na swoim koncie ma wiele przejść w Tatrach, Alpach, Dolomitach, Himalajach i w Ameryce Południowej, gdzie wspólnie z partnerami wytyczył trzy polskie nowe drogi. Dwukrotnie wyróżniany na Kolosach za dokonania 2004 i 2005 roku. Współpracował z wieloma prestiżowymi magazynami górskimi. Obecnie związany z redakcją „Taternika”.

JANUSZ MAJER

Alpinista, himalaista, podróżnik i biznesmen, współtwórca (wspólnie z Arturem Hajzerem) marek outdoorowych Alpinus i HiMountain, z wykształcenia hutnik (absolwent wydziału metalurgicznego Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie). W latach 1980–1992 prezes Klubu Wysokogórskiego w Katowicach, od 2013 roku (po śmierci Artura Hajzera), szef programu Polski Himalaizm (obecnie Polski Himalaizm Zimowy 2016–2020 im. Artura Hajzera). Zdobywca m.in. Noszaka i Broad Peaka oraz współautor pierwszego polskiego przejścia drogi „The Nose” na El Capitan w dolinie Yosemite.

MARCIN TOMASZEWSKI

Od wielu lat bezdyskusyjnie jeden z najlepszych wspinaczy wielkościanowych na świecie. W swoim dorobku ma m.in. wytyczenie nowych dróg na najtrudniejszych urwiskach Ziemi, w tym – wspólnie z Markiem Raganowiczem – na północnej ścianie Trollveggen w Norwegii, na Polar Sun Spire na Ziemi Baffina oraz na słynnej iglicy Great Trango Tower. Z wykształcenia geodeta, jest aktywnym instruktorem i popularyzatorem wspinaczki. Dwukrotny laureat Kolosa w kategorii Alpinizm (2003 i 2015) oraz zdobywca aż sześciu wyróżnień (raz indywidualnie, za rok 2016, i pięć razy w zespole – za lata 2000, 2002, 2012, 2015 i 2017).

EKSPORACJA JASKIŃ

DARIUSZ BARTOSZEWSKI

Taternik jaskiniowy od początku lat dziewięćdziesiątych XX w. Uczestnik kilkudziesięciu wypraw odkrywczych, sportowych i poznawczych do jaskiń Austrii, Włoch i Rumunii. Członek zespołu nagrodzonego Kolosem za eksplorację austriackiej Jaskini Ciekawej. Współautor ważnych odkryć w największej jaskini Polski – Wielkiej Snieżnej. Fotograf i kartograf jaskiniowy, autor wielu planów jaskiń i artykułów w fachowej prasie. W wolnych chwilach również żeglarz oraz wędrowiec górski.

RAFAŁ KARDAŚ

Jako alpinista jaskiniowy i alpinista jest aktywny od 1969 r. Uczestnik wypraw do jaskiń Austrii, Bułgarii, Czarnogóry, Francji, Gruzji, Hiszpanii, Rosji, Włoch i Wyspy Wielkanocnej. Brał udział m.in. w eksploracji Lamprechtsofen (w latach 1998–2001 najgłębszej jaskini świata). Przez wiele lat pracował przy inwentaryzacji jaskiń tatrzańskich. Instruktor alpinizmu jaskiniowego, wspinaczki wysokogórskiej i sportowej. W latach 1986–2007 członek zarządu Polskiego Związku Alpinizmu. Był także członkiem kolegium redakcyjnego „Taternika” (1992–2000).

MAREK LORCZYK

Prezes Sąddeckiego Klubu Taternictwa Jaskiniowego i wiceprzewodniczący Komisji Taternictwa Jaskiniowego Polskiego Związku Alpinizmu. Pomysłodawca i uczestnik eksploracji, podczas której dokonano jednego z najważniejszych odkryć speleologicznych w polskich Tatrach – pogłębienia Jaskini Małej w Mułowej. Wraz z pozostałymi członkami zespołu został za to osiągnięcie nagrodzony Kolosem 2002, rok później zaś wyróżnieniem za odkrycie nowego ciągu korytarzy.

WYCZYN

AGNIESZKA DZIADEK

Geografka, podróżniczka i blogerka. Jej pasją są samotne długodystansowe wędrowki i wycieczki w trudnym terenie. Ma w nogach ponad 27 tys. km po takich trasach, w tym nowozelandzki szlak Te Araroa i amerykańską Triple Crown of Hiking, czyli potrójną koronę najsłynniejszych amerykańskich szlaków długodystansowych: Appalachian Trail, Continental Divide Trail i Pacific Crest Trail. By ją zdobyć, przeszła 13 tys. km w 22 amerykańskich stacjach, pokonała 811 km przewyższeń i wspinała się na 11 czterotysięczników. W październiku 2020 roku otrzymała za to Kolosa w kategorii Wyczyn.

DAWID ANDRES

Wraz z żoną (pochodzącą z Filipin) zjeździł z plecakiem Azję. Wielokrotnie przemierzał Stany Zjednoczone, gdzie od lat mieszka i pracuje jako kierowca ciężarówki. Wspólnie z młodszym bratem Hubertem Kisińskim na przełomie lat 2015/2016 przejechali i przepłynęli na rowerach Amerykę Południową od Pacyfiku po Atlantyk, spływając Amazonkę na samodzielnie zaprojektowanych rowerach wodnych z napędem wykonanym z przerebionych szlifirek. Za tę wyprawę w marcu 2016 roku otrzymali Kolosa w kategorii Wyczyn roku.

LECH FLACZYŃSKI

Podróżnik, wspinacz, uczestnik rajdów MTB. Najlepiej czuje się na dalekiej północy. Zamiłowanie do ekstremalnych wypraw dzieli z synem Wojciechem. Za wyprawę na Denali i pierwsze polskie spłynięcie rzeką Kuskokwim na Alasce otrzymał Kolosa 2007 w kategorii Wyczyn roku. Dwa lata później, również z synem, wyróżniony w tej samej kategorii za zdobycie najwyższego szczytu Kanady, Mount Logan, i spłynięcie canoe prawie 2000 km po rzekach Jukon i Porcupine.

ŻEGLARSTWO

DOMINIK BAC

Podróżnik, żeglarz, fotograf, kapitan jachtowy. Organizował i współprowadził, jako kapitan, wyprawę żeglarską QNT Northwest Passage dookoła Ameryki Północnej z pokonaniem Przejścia Północno-Zachodniego (Nagroda im. Andrzeja Zawady 2005 oraz Kolos za 2007 rok). W latach 2002–2003 brał udział w wyprawie żeglarskiej dookoła Ameryki Południowej przez Przylądek Horn, nagrodzonej Kolosem za 2003 rok.

MAREK SŁODOWNIK

Dziennikarz, autor ponad tysiąca artykułów, kilku poradników oraz opracowań na temat żeglarstwa i jego historii. Pomysłodawca akcji „Ratujmy dezety” oraz Roku Mariusza Zaruskiego. Żeglujecie od 1973 roku, głównie po śródziemiu, Bałtyku i Morzu Północnym, ale odwiedził także Grecję, Chorwację, Australię, Sri Lankę, wschodnią Afrykę, Tajlandię i USA. Z Kolosami związany od pierwszej edycji w 1999 roku.

PODRÓŻE

ANDRZEJ BUDNIK

Podróżnik, geek technologiczny i licencjonowany pilot dronów. Założyciel i współautor jednego z najważniejszych polskich blogów podróżniczych – LosWiaheros.pl, od wielu lat zaangażowany w aktywizację środowiska globtroterskiego. Począwszy od 2009 r. wspólnie z Alicją Rapsiewicz przez 4 lata wędrował po Azji i Australii, korzystając z najróżniejszych środków transportu.

JOANNA PAJKOWSKA

Żeglarka oceaniczna, która trzykrotnie – w tym dwa razy w samotnych rejsach – opłynęła świat dookoła. Pracowała jako ratownik morski. Będąc członkiem załogi statku ratowniczego wielokrotnie brała udział w akcjach ratowania poszkodowanych na morzu. Żeglowała na wokółziemskiej trasie etapowej, a także – w załogach dwuosobowych – na trasie ze wschodu na zachód z Australii do Brazylii oraz z Florydy do Słowenii. Ścigała się również z sukcesami w atlantyckich regatach OSTAR i TWOSTAR. Laureatka Kolosa 2019 w kategorii Żeglarstwo za samotny rejs dookoła świata klasyczną trasą wokół trzech przylądków bez zawijania do portów, przygotowany własnymi siłami, bez udziału sponsorów.

SZYMON KUCZYŃSKI

Najbardziej utytułowany i najbardziej wszechstronny polski żeglarz młodego pokolenia, dwukrotny laureat Kolosa (za lata 2016 i 2018), dwukrotnie okrążył Ziemię podczas samotnych rejsów niewielkim, zaledwie 6–5 metrowym jachtem Atlantic Puffin – za drugim razem dokonał tego bez wsparcia z zewnątrz i bez zawijania do portu. Jako pierwszy na świecie opłynął Ziemię w rejsie non stop wokół tak zwanych Wielkich Przylądków.

KAMILA KIELAR

Podróżniczka, etolożka, fotografka przyrody, od kilkunastu lat eksploruje tereny subpolarne. Podróżuje głównie solo, samotnie przejechała rowerem Alaskę, Kamczatkę oraz Jukon, w trakcie półrocznej wędrowki przemierzyła też szlak Pacific Crest Trail. Organizuje i prowadzi duże międzynarodowe projekty podróżnicze, takie jak Bike Jamboree (sztafeta rowerowa dookoła świata) czy Afryka Nowaka. Kocha niedźwiedzie, pierogi i dobrą literaturę. Wielokrotnie nagradzana za swoje podróże, prelekcje i zdjęcia (m.in. Kolos, dwa wyróżnienia i dwie Nagrody Publiczności w Gdyni). Ukończyła dziennikarstwo oraz poddyplomowe studia pisarskie na UJ.

TOMEK MICHNIEWICZ

Dziennikarz, reportażysta i fotograf, z plecakiem przemierzył kilkadziesiąt krajów. Mieszkał z Pigmejami Baka w szalasach pośrodku lasu deszczowego, eksplorował dżunglę północnego Laosu i wędrował pieszo kości słoniowej. Autor nagradzanych książek reportaży: *Samsara* (2010), *Gorączka. W świecie poszukiwaczy skarbów* (2011), *Swoją drogą* (2014), *Świat równoległy* (2015), *Chrobot. Życie najwykleszych ludzi świata* (2018) oraz programów telewizyjnych i radiowych (m.in. „Trójka Przekracza Granice”).

Jury Nagrody im. Macieja Kuczyńskiego

Nagrodzie patronuje zmarły w 2019 roku wieloletni członek Kapituły Kolosów, wybitny speleolog i znakomity pisarz, którego książki stały się inspiracją do własnych poszukiwań dla kilku pokoleń czytelników. Najciekawszą debiutancką książkę o podróżach wybiera jury w składzie: Bartłomiej Kuczyński (syn Macieja Kuczyńskiego), Tomasz Grzywaczewski, Andrzej Muszyński, Piotr Strzeżysz i Piotr Tomza. Fundatorem nagrody finansowej towarzyszącej NiMK jest Andrzej Ciszewski.

Laureaci Kolosów 1999–2019

KOLOSY 1999

Kopalnia Soli „Wieliczka”

- **Super Kolos:** Andrzej Zawada wraz z zespołem
- **Podróże:** Romuald Koperski
- **Żeglarstwo:** Janusz Kurbiel
- **Alpinizm:** Jacek Fluder, Stanisław Piecuch i Janusz Gołąb
- **Eksploracja jaskiń:** Andrzej Ciszewski wraz z zespołem
- **Wyczyn roku:** Krzysztof Starnawski

KOLOSY 2002

Gdynia

- **Super Kolos:** Ryszard Schramm
- **Podróże:** zespół pod kierownictwem Marka Tomalika
- **Żeglarstwo:** Kolosa nie przyznano
- **Alpinizm:** Jacek Czyż
- **Eksploracja jaskiń:** grupa grotolazów z Nowego Sącza pod kierownictwem Marka Lorczyka
- **Nagroda Dziennikarzy:** Jacek Karaś i Rafał Świętoniowski
- **Nagroda imienia Andrzeja Zawady:** Tomasz Fiedorowicz
- **Wyczyn roku:** Kolosa nie przyznano

KOLOSY 2005

Gdynia

- **Super Kolos:** Kazimierz Kowalski
- **Nagroda Specjalna:** Andrzej Urbanik
- **Podróże:** Piotr Opacian
- **Żeglarstwo:** Barbara Królikowska
- **Alpinizm:** Marcin Miotk
- **Eksploracja jaskiń:** wyprawa zorganizowana przez Sekcję Taternictwa Jaskiniowego Klubu Wysokogórskiego Kraków
- **Wyczyn roku:** Jakub Postrzygacz
- **Nagroda Dziennikarzy:** Piotr Opacian
- **Nagroda imienia Andrzeja Zawady:** grupa młodych grotolazów na projekt Hagengebirge 2006

KOLOSY 2000

Kraków

- **Super Kolos:** Grupa kajakowa Canoandes 79
- **Podróże:** zespół pod kierownictwem Wojciecha Wiltosa
- **Żeglarstwo:** Jerzy Wąsowicz
- **Alpinizm:** Anna Czerwińska
- **Eksploracja jaskiń:** grupa grotolazów pod kierownictwem Daniela Oleksego
- **Wyczyn roku:** Janusz Bochenek
- **Nagroda Dziennikarzy:** Michał Thlon, Piotr Różalski

KOLOSY 2003

Gdynia

- **Super Kolos:** Stanisław Szwarz-Bronikowski
- **Podróże:** Kinga Choszcz i Radosław „Chopin” Siuda
- **Żeglarstwo:** Jacek Waclawski
- **Alpinizm:** Marcin Tomaszewski, Krzysztof Belczyński i Dawid Kaszlikowski
- **Eksploracja jaskiń:** Kolosa nie przyznano
- **Wyczyn roku:** Andrzej Urbańczyk
- **Nagroda Dziennikarzy:** wyprawa kajakowa Himalayak 2003
- **Nagroda imienia Andrzeja Zawady:** Maciej Ciesielski

KOLOSY 2006

Gdynia

- **Super Kolos:** Krzysztof Wielicki
- **Nagroda Specjalna:** Kinga Choszcz
- **Podróże:** Mikołaj Książek, Katarzyna Gembałik
- **Żeglarstwo:** Tadeusz Nataneł
- **Alpinizm:** Kolosa nie przyznano
- **Eksploracja jaskiń:** Kolosa nie przyznano
- **Wyczyn roku:** Grzegorz Szyszczkowski
- **Nagroda Dziennikarzy:** Romek i Jonasz Żańko
- **Nagroda imienia Andrzeja Zawady:** Adam Pustelnik

KOLOSY 2001

Kraków

- **Super Kolos:** Ludomir Mączka
- **Podróże:** Łukasz Henzel i zespół
- **Eksploracja jaskiń:** Zbigniew Rysiecki
- **Wyczyn roku:** Sylwester Czerwiński
- **Nagroda Dziennikarzy:** Sylwester Czerwiński
- **Nagroda imienia Andrzeja Zawady:** Sylwia Bukowicka

KOLOSY 2004

Gdynia

- **Super Kolos:** Marek Kamiński i Wojciech Moskal
- **Nagroda Specjalna:** Mieczysław Parczyński
- **Podróże:** Arkadiusz Milcarz
- **Żeglarstwo:** Jindřich Kuchejda, Michal Nešvara i Ivan Orel
- **Alpinizm:** Wyprawa zimowa na Sziszapangmę: Piotr Morawski, Simone Moro, Jacek Jawień, Dariusz Załuski i Jan Szulc (kierownik)
- **Eksploracja jaskiń:** Kolosa nie przyznano
- **Wyczyn roku:** Jan Mela
- **Nagroda Dziennikarzy:** Wyprawa zimowa na Sziszapangmę
- **Nagroda imienia Andrzeja Zawady:** Dominik Bac, Sławek Skalmierski i Jacek Waclawski

KOLOSY 2007

Gdynia

- **Super Kolos:** Krzysztof Baranowski
- **Nagroda Specjalna:** Marek Kaczanowski, Maciej Łęgowski i członkowie 7. Gdańskiej Integrycyjnej Drużyny Harcerskiej Keja
- **Podróże:** Anna i Jakub Urbańscy
- **Żeglarstwo:** Załoga jachtu „Stary”
- **Alpinizm:** Łukasz Depta, Piotr Głuszek i Wojciech Kozub
- **Eksploracja jaskiń:** Kolosa nie przyznano
- **Wyczyn roku:** Lech i Wojciech Flaczyński
- **Nagroda Dziennikarzy:** Lech i Wojciech Flaczyński
- **Nagroda imienia Andrzeja Zawady:** Sławek Kunc i Piotr Tomza

KOLOSY 2008

Gdynia

- **Super Kolos:** Krystyna Chojnowska-Liskiewicz
- **Nagroda Specjalna:** Marek Kalmus
- **Podróże:** Jakub Pająk
- **Żeglarstwo:** Tomasz Lewandowski
- **Alpinizm:** Kinga Baranowska
- **Eksploracja jaskiń:** Wielkopolski Klub Taternictwa Jaskiniowego
- **Wyczyn roku:** Marek Klonowski i Tomasz Mackiewicz
- **Nagroda Dziennikarzy:** Henryk Widera
- **Nagroda imienia Andrzeja Zawady:** Członkowie AKT Watra

KOLOSY 2009

Gdynia

- **Super Kolos:** Andrzej Ciszewski
- **Nagroda Specjalna:** Michał Gąsiorowski i Tomasz Gorazdowski
- **Podróże:** Magdalena Nitkiewicz i Paweł Opaska
- **Żeglarstwo:** Kolosa nie przyznano
- **Alpinizm:** Kolosa nie przyznano
- **Eksploracja jaskiń:** Kolosa nie przyznano
- **Wyczyn roku:** Arkadiusz Mytko
- **Nagroda Dziennikarzy:** Arkadiusz Mytko
- **Nagroda imienia Andrzeja Zawady:** Wojciech Kozub

KOLOSY 2010

Gdynia

- **Super Kolos:** Piotr Pustelnik
- **Nagroda Specjalna:** Jarosław Frąckiewicz
- **Podróże:** Magdalena Skopek
- **Żeglarstwo:** Jerzy Radomski
- **Alpinizm:** Simone Moro, Denis Urubko, Cory Richards
- **Eksploracja jaskiń:** Artur Kozłowski
- **Wyczyn roku:** Sylwester Czerwiński
- **Nagroda Dziennikarzy:** Jerzy Radomski
- **Nagroda imienia Andrzeja Zawady:** Tomasz Kowalski

KOLOSY 2011

Gdynia

- **Super Kolos:** Aleksander Doba
- **Nagroda Specjalna:** Sztafeta Afryka Nowaka
- **Podróże:** Paweł Kilen
- **Żeglarstwo:** Bronisław Radliński
- **Alpinizm:** Kolosa nie przyznano
- **Eksploracja jaskiń:** Wyprawa Hoher Göll 2011
- **Wyczyn roku:** Piotr Kuryło
- **Nagroda Dziennikarzy:** Piotr Kuryło
- **Nagroda imienia Andrzeja Zawady:** Aleksandra Dzik

KOLOSY 2012

Gdynia

- **Super Kolos:** Henryk Jaskuła
- **Nagroda Specjalna:** Nagrody nie przyznano
- **Podróże:** Andrzej Muszyński
- **Żeglarstwo:** Tomasz Cichoński
- **Alpinizm:** Wyprawa zimowa na Gaszerbrum I
- **Eksploracja jaskiń:** Członkowie Sekcji Grotolazów Wrocław i Sekcji Speleologicznej „Niedźwiedzie”
- **Wyczyn roku:** Kolosa nie przyznano
- **Nagroda Dziennikarzy:** Anna Baran
- **Nagroda imienia Andrzeja Zawady:** Andrzej Muszyński

KOLOSY 2013

Gdynia

- **Super Kolos:** Krzysztof Birkenmajer
- **Nagroda Specjalna:** Nagrody nie przyznano
- **Podróże:** Kazimierz, Noe i Nel Ludwiński
- **Żeglarstwo:** Ryszard Wojnowski i załoga jachtu „Lady Dana 44”
- **Alpinizm:** Marcin Tomaszewski i Marek Raganowicz
- **Eksploracja jaskiń:** Marcin Gala
- **Wyczyn roku:** Michał Kozok
- **Nagroda Dziennikarzy:** Dominik Szmajda, Andrzej Kozłowski, Maciej Mizgajski, Michał Rogacki
- **Nagroda imienia Andrzeja Zawady:** Grzegorz Gontarz, Szymon Gontarz, Piotr Zaśko

KOLOSY 2014

Gdynia

- **Super Kolos:** Janusz Kurczab
- **Nagroda Specjalna:** Aleksander Doba
- **Podróże:** Piotr Strzeżysz
- **Żeglarstwo:** Ryszard Wojnowski
- **Alpinizm:** Adam Pustelnik
- **Eksploracja jaskiń:** Sopocki Klub Taternictwa Jaskiniowego i Sekcja Grotolazów Wrocław
- **Wyczyn roku:** Sebastian Kawa
- **Nagroda Dziennikarzy:** Krzysztof Gutteter, Eliza Kugler, Paula Rettinger-Wietoszko, Krzysztof Podniesiński i Marta Żuchowska
- **Nagroda imienia Andrzeja Zawady:** Grzegorz Gawlik

KOLOSY 2015

Gdynia

- **Super Kolos:** Wojciech Jacobson
- **Nagroda Specjalna:** Nagrody nie przyznano
- **Podróże:** Kolosa nie przyznano
- **Żeglarstwo:** Piotr Kuźniar i załoga „Selma Expeditions”
- **Alpinizm:** Marcin Rutkowski, Wojciech Ryczer i Rafał Zajęc
- **Eksploracja jaskiń:** Kolosa nie przyznano
- **Wyczyn roku:** Dawid Andres i Hubert Kisiński
- **Nagroda Dziennikarzy:** Tomasz Owsiany
- **Nagroda imienia Andrzeja Zawady:** Michał Woroch i Maciej Kamiński

KOLOSY 2016

Gdynia

- **Super Kolos:** Janusz i Joëlle Kurbielowie
- **Nagroda Specjalna:** Nagrody nie przyznano
- **Podróże:** Małgorzata Jarmułowicz i Zygmunt Leśniak
- **Żeglarstwo:** Szymon Kuczyński
- **Alpinizm:** Andrzej Bargiel
- **Eksploracja jaskiń:** Krzysztof Starnawski
- **Wyczyn roku:** Małgorzata Wojtaczka
- **Nagroda Dziennikarzy:** Tomasz Jakimiuk
- **Nagroda imienia Andrzeja Zawady:** Maciej Stromczyński i Grzegorz Ozimiński
- **Nagroda Wiecznie Młodzi:** Ryszard Pawłowski

KOLOSY 2017

Gdynia

- **Super Kolos:** Anna Czerwińska
- **Nagroda Specjalna:** Henryk Widera
- **Podróże:** Norbert Pokorski i Marek Połchowski
- **Żeglarstwo:** Kolosa nie przyznano
- **Alpinizm:** Marek Raganowicz
- **Eksploracja jaskiń:** Speleoclub Wrocław
- **Wyczyn roku:** Aleksander Doba
- **Nagroda Dziennikarzy:** Krzysztof Story
- **Nagroda imienia Andrzeja Zawady:** Tomasz Owsiany
- **Nagroda Wiecznie Młodzi:** Lech Flaczyński

KOLOSY 2018

Gdynia

- **Super Kolos:** Richard Konkolski
- **Nagroda Specjalna:** Nagrody nie przyznano
- **Podróże:** Kamila Kielar
- **Żeglarstwo:** Szymon Kuczyński
- **Alpinizm:** Andrzej Bargiel
- **Eksploracja jaskiń:** Michał Ciszewski, Marcin Czart, Agata Klewar, Andrzej Porębski, Ewa Wójcik
- **Wyczyn roku:** Michał Woroch, Maciej Kamiński
- **Nagroda Dziennikarzy:** Pamela i Krzysztof Kaczmarek
- **Nagroda imienia Andrzeja Zawady:** Jacek Matuszek
- **Nagroda Wiecznie Młodzi:** Ryszard Teisseyre

KOLOSY 2019

Gdynia

- **Super Kolos:** Ryszard Pawłowski
- **Podróże:** Adela Tarkowska i Krzysztof Józefowski
- **Żeglarstwo:** Joanna Pajkowska
- **Wyczyn:** Agnieszka Dziadek
- **Nagroda imienia Andrzeja Zawady:** Krzysztof Story
- **Nagroda Wiecznie Młodzi:** Anita Pogorzelska
- **Nagroda im. Macieja Kuczyńskiego:** Cezary Borowy

Piątek, 1 października

FOTOPLASTYKON & NOMINACJE DO KOŁOSÓW: ŻEGLARSTWO, ALPINIZM, EKSPLOKACJA JASKIŃ

PROWADZĄCY: DARIUSZ PODBERESKI

11.00-11.05

OTWARCIE 23. OSPŻiA oraz KOŁOSÓW (za rok) 2020

11:05-13:55 – BLOK I FOTOPLASTYKON

11:05-11:35

Czerwone drzwi Irlandii

IŚKA MARCHWICA

Zaplanowanie czterotygodniowej podróży w formie dużego „loop walk” (spaceru po pętli) okazało się w Irlandii tak oczywiste, jak wieczorna pinta Guinnessa. Jedyne, czego Irlandczycy nie mogli pojąć, to dlaczego dziewczyna z Polski, z nieco za dużym plecakiem, konieczność chce tę pętlę przejść na własnych nogach. Wędrując przez trzynaście hrabstw w południowej części Zielonej Wyspy, Iśka Marchwica przemierzyła pieszo ponad 700 km, przeszła głównymi szlakami pasm górskich Wicklow i Slieve Bloom, odwiedziła Park Narodowy Killarney i dotarła do stóp najwyższego szczytu irlandzkiej wyspy – Carran Tuohill. Dużą część podróży przebyła wybrzeżem,

idąc plażą i podziwiając klify (w tym majestatyczne Kilkee). Zachwycała się przyrodą, ale też pukała do drzwi, by poznawać fascynującą historię Irlandii z pierwszej ręki. Wróciła mocno utwierdzona w przekonaniu, że to co bliższe i łatwie dostępne, bywa najbardziej fascynujące.

11:40-12:10

W pogoni za rekinami

JUSTYNA SZUMACHER

Nurkowanie z rekinami? Nic bardziej oczywistego! Przy najmniej dla kogoś, kto wie, jak to robić bezpiecznie. „Kiedy wsiadasz do łodzi, która ma cię doprowadzić do upragnionego celu, zaczyna się festiwal różnych emocji” – mówi Justyna Szumacher. Żarłacz biały czy rekin tygrys nie mają przed nią żadnych tajemnic. Autorka pokazu opowie o swoich bliskich spotkaniach także z innymi gatunkami rekinów. Ponadto nie zabraknie fascynujących zdjęć, anegdot i ciekawostek dotyczących zachowania tych intrygujących drapieżników.

PROGRAM

Duża Sala, Gdynia Arena, ul. Kazimierza Górskiego 8

piątek, 1 października

Jak się okazuje, nurkowanie nawet z najbardziej niebezpiecznymi rekinami jest możliwe, aby jednak wyjść cało z takich spotkań, trzeba się do nich dobrze przygotować.

12:15-12:45

Rowerem przez Kurdystan

ROBERT JAWORSKI

Skomplikowana sytuacja polityczna, urzekające górskie krajobrazy i ludzie wciąż kultywujący wielowiekowe tradycje. Innymi słowy: Kurdystan. Robert Jaworski przez blisko pół roku przemierzył rowerem ponad 6000 km przez jego trzy części: turecką, iracką oraz irańską. Po drodze obfitującej w przełęcze i punkty kontrolne, jadł obiad z partyzantami, słuchał kurdyjskiej muzyki i zjadał się bliskowschodnim pieczywem. Co prawda zakup tradycyjnego stroju przyplacił zakuciem w kajdanki, ale przez większość trasy doświadczał ogromnej życzliwości Kurdów.

12:50-13:20

Korona Gór Unii Europejskiej

JERZY, JOLANTA I KAROL JURKIEWICZOWIE

Rodzinna wyprawa, która zaczęła się od zdobywania Korony Gór Polski, a skończyła wejściem na najwyższe szczyty wszystkich państw Unii Europejskiej. Jolanta i Jerzy Jurkiewiczowie zaszczepili górskiego i podróżniczego bakcyli swojemu synowi, kiedy miał zaledwie sześć lat. Dziś ma już czternaście, a ponieważ rodzice „oszczędzili” mu wcześniej Mount Blanka i Grossglocknera, Karol wybiera się nadrobić zaległości w tym roku. Będzie o radości wspólnego wędrowania, o trudnościach, niespodziankach i o tym, jak radzić sobie w niesprzyjających okolicznościach. Nawet wtedy, kiedy na twoją rodzinę napada... policja.

13:25-13:55

Śladami marzeń

MICHAŁ KOCHAŃCZYK

Michała Kochańczyka nikomu przedstawiać nie trzeba. Na Kolosach był i jest „od zawsze”, „od zawsze” też podróżował. Podczas retrospektywnego pokazu opowie o marzeniach, które miał pewien mały chłopiec, pragnący poznać świat, i o tym, co z tego chłopca wyrosło. Jakie wydarzenia, spotkania i książki inspirowały go przez lata do najrozmaitszych podróżniczych przedsięwzięć? I co sprawiło, że było ich tak dużo. Będą zaskakujące zdjęcia, anegdoty, przede wszystkim zaś opowieści o współtowarzyszach, dzięki którym Michałowi udało się zrealizować tak wiele ambitnych wypraw.

13:55-14:15 – PRZERWA

14:15-16:35 – BLOK II FOTOPLASTYKON

14:15-14:45

Tysiąc odcieni czerni: Botswana, Zimbabwe, RPA

MAREK GRONOWSKI

Kilka tysięcy kilometrów autostopem, ciężarówką, łodzią, pociągiem i pieszo. Marek Gronowski wyruszył w podróż z Maun w Botswanie, brnął przez bagna delty Okavango, był na safari (psującym się jeepem i starą awionetką), okradła go hiena. Wodospady Wiktorii odebrały mu dech w piersiach, a to, co zostało, do cna wypaliła pustynia Kalahari. Zmieniony, ale szczęśliwy, dotarł w końcu do Johannesburga. Wbrew pozorom najważniejsze w jego wyprawie nie były jednak krajobrazy, lecz ludzie i ich historie. Nocne rozmowy z kierowcami tirów, opowieści mieszkańców „zakazanych” dzielnic Joburga, przewrotny los nękający białego osadnika z Zimbabwe. Kto się kogo boi w dzisiejszej Afryce, kto kogo szanuje, a kim pogardza – każde spotkanie było jak kolejna perełka nanizana na nitkę.

14:50-15:20

Szkoła malarstwa w ogarniętym wojną domową Sudanie

ZYGMUNT L. OSTROWSKI

W 1992 roku pediatra dr Zygmunt L. Ostrowski wraz z kilkoma innymi lekarzami udał się do ogarniętego wojną domową Sudanu. Pracując w ramach akcji humanitarnej, medycy dokonali wstrząsającego odkrycia – w lesie podzwrotnikowym trafili na grupę ukrywających się tam ośmiu tysięcy chłopców. Wypędzone z domów dzieci, wśród których byli nawet pięcioletkowie, próbowały przetrwać za wszelką cenę, żywiąc się tym, co były w stanie zdobyć: liśćmi, korzeniami, gryzoniami. Pomimo bariery językowej Ostrowski przełamał nieufność chłopców i zorganizował dla nich skuteczną pomoc. Od początku starał się jednak dostarczać im nie tylko jedzenie i leki, ale również „pokarm duchowy”: papier, farby i pędzle, by przez terapię sztuką leczyć je z traumy. Pozwoliło to odkryć drzemiące w dzieciach talenty. Efekt? Po latach wielu adeptów tej niezwyklej Akademii Sztuk Pięknych nazwanej Szkołą Polataka, zostało uznanych artystami, a ich prace były wystawiane na całym świecie.

PROGRAM

Duża Sala, Gdynia Arena, ul. Kazimierza Górskiego 8

piątek, 1 października

Wiedzieli jedno: bezczynność to nie dla nich. Zmieniili kierunek i zamiast na południe pożeglowali na północ. Odwiedzali bezludne zatoki Aleutów, podglądali z bliska niedźwiedzie nieopodal Kenai na Alasce i zachwycali się potężnymi lodowcami spływającymi do oceanu na zachodnim wybrzeżu kontynentu amerykańskiego. Trzymiesięczna, wymuszona pandemią podróż po północnym Pacyfiku okazała się fantastyczną żeglarską przygodą. Ola i Michał zakończyli ją szybkim „przelotem” do Kalifornii, podczas którego musieli lawirować między jesiennymi sztormami.

17:30-18:00

Najdalej na północ albo dookoła Svalbardu

ANDRZEJ GÓRAJEK

Kontakt z majestatyczną przyrodą nieskażoną cywilizacją oraz możliwość odnalezienia prawdziwej ciszy i spokoju to główne czynniki, które od lat przyciągają żeglarzy na wody Oceanu Arktycznego. 8 września 2020 roku załoga

jachtu Ocean B w składzie: Andrzej Górajek, Halina Górajek, Jacek Hryniewiecki, Iwona Marchewka, Paweł Pelc, Marek Rajtar, osiągnęła swoją maksymalną szerokość geograficzną – 84°17' 19"N – ustanawiając tym samym rekord Polski w żegludze jachtem na północ (w światowym żeglarstwie dalej dotarli tylko Mike Horn i Børge Ousland wraz z kapitanem i załogą jachtu Pangaea w 2019 roku). W drodze powrotnej z Ultima Thule polscy żeglarze płynęli wzdłuż archipelagu Svalbard, odwiedzając m.in. Kvitoyę oraz majestatyczny lodowiec Austfonna. Rejs zakończyli 14 października 2020 roku w Tromsø.

18:05-18:35

8c, czyli „Pan Aroma” samotnie

ŁUKASZ DUDEK

Dwukrotnie wyróżniony na Kolosach w kategorii Alpinizm Łukasz Dudek jest pierwszym Polakiem, który pokonał drogę wspinaczkową o trudnościach 8c („Obsesja w Kusietach”), a także przeszedł drogę „wycenianą” na 9a

15:25-15:55

Camino dla zaawansowanych. Od Morza Czarnego po Atlantyk

JACEK STĘPIEŃ

Jak pielgrzymować do tak wyjątkowego miejsca jak Santiago de Compostela, to też wyjątkowo. Jacek Stępień swoją podróż rozpoczął blisko 7000 km od celu – na przylądku Emine nad Morzem Czarnym w Bułgarii, gdzie zaczyna się Europejski Szlak Długodystansowy E3. Choć jego trasa nie jest dokładnie wytyczona, wiedzie z grubsza przez dwanaście krajów, w większości w terenie górskim, i kończy się u podnóża Gór Kantabryjskich w Hiszpanii. Piechur z Polski wędrował nim drogami i bezdrożami przez siedem miesięcy, poznając ludzi i zachwycając się mozaiką europejskich kultur, przede wszystkim jednak szukając wyciszenia i zjednoczenia – z naturą i Bogiem.

16:00-16:35

Od Alaski do Niagary przez Yukon i Calgary

RYSZARD GRZEŚKOWIAK, RYSZARD DE TEISSEYRE

Laureat Nagrody Wiecznie Młodzi w roku 2019, Ryszard de Teisseyre, zwany „Markizem”, grant otrzymał na to, co najbardziej lubi – długą rowerową wyprawę w nieznaną. Towarzysza podróży szukać nie musiał, od lat jest nim bowiem jego imiennik, Ryszard Grześkowiak,

dla ułatwienia (ale nie przez przypadek) zwany „Diabłem”. Panowie wyruszyli z Anchorage w kierunku północnym-wschodnim do Dawson City, a stamtąd na południe, przez prowincje Yukon i Kolumbia Brytyjska, do największego miasta Alberta – Calgary, i dalej na wschód aż do Toronto. Doświadczyli potęgi gór, bezmiaru prairii, bezkresu wielkich jezior, niedostępności tajgi, grzmienia Niagary i dobroci ludzi. Zmagali się z insektami, podjazdami, zimnem, wilgocią, tropikiem (na Alasce!), ulewami i żarem słońca. Łącznie wykręcili na rowerach prawie 7500 km. Przez trzy miesiące.

16:35-16:55 - PRZERWA

16:55-19:55 - BLOK III NOMINACJE DO KOŁOSÓW: ŻEGLARSTWO, ALPINIZM, EKSPLORACJA JASKIN

16:55-17:25

Siedem odłon Alaski

OLA RAPP

Na rok 2020 planowali rejs jachtem Crystal na Polinezję Francuską i Mikronezję. Wiadomo jednak, jak co ten rok zrobił z planami. Trochę z nich zakpił. Gdy kraje południowego Pacyfiku zamknęły swoje granice, Ola Rapp i Michał Palczyński znajdowali się akurat na Hawajach.

(„Der lange Antem” w austriackiej dolinie Höllental). Tym razem opowie w Gdyni o swoim ostatnim dokonaniu, jakim było samotne przejście słynącej z niebywałego przewieszenia drogi „Pan Aroma” na Cima Ovest w Dolomitach (trudności 8c). Solowe przejście tego „największego dachu skalnego Europy” było dla Łukasza wielkim wyzwaniem zarówno psychicznym jak i fizycznym, a stopień ekspozycji drogi zrobił niebywałe wrażenie nawet na nim, jakby nie było, bardzo doświadczonym wspinaczem.

18:40-19:20

Eksploracja jaskiń w masywie Hoher Göll

MATEUSZ GOLICZ

Cierpliwość i konsekwencja. Te dwie postawy zawsze przynoszą dobre efekty w eksploracji jaskiń. W ostatnich latach grupa alpinistów działających pod egidą Wielkopolskiego Klubu Tatarnictwa Jaskiniowego obrała za cel jaskinię Gamssteighöhle w austriackim masywie Hoher Göll. Otwór ten opisany został już w 1965 roku, ale przez pięćdziesiąt lat był znany jedynie jako średniej wielkości „zwyczajna dziura”. Dopiero systematyczna eksploracja prowadzona przez grupę z WKTJ w latach 2013-2020 ujawniła, że w istocie jest to system jaskiniowy w pełnej skali: z obszernymi studniami o znacznej głębokości, dwoma piętrami poziomych galerii oraz

salami o znacznej kubaturze. Latem 2020 roku polscy grotolazi pod kierownictwem Mateusza Golicza dotarli do dna jaskini – syfonu znajdującego się na głębokości -775,5 m. To jednak, jak się okazuje, jeszcze nie koniec możliwości, jakie cierpliwym i konsekwentnym oferuje Gamssteighöhle.

19:25-19:55

Integralissima de Peuterey, czyli Mont Blanc najpiękniej

FILIP BABICZ

Grań Peuterey to najdłuższa i najtrudniejsza z trzech grani znajdujących się po południowej stronie masywu Mont Blanc, wiodących na najwyższy szczyt Alp. Jest długa na 8 km i dotąd udało się ją przejść w całości (to właśnie oznacza termin *integralissima* – przejście grani od miejsca, w którym naturalnie powstaje na dnie doliny, aż po szczyt) tylko raz. Dokonał tego w roku 1973 zespół niemieckich wspinaczy, którym pokonanie wyzwania zajęło trzy dni. „Dotąd”, czyli dopóki na grani Peuterey nie pojawił się Filip Babicz, bardzo ceniony na świecie wspinacz, od lat mieszkający u podnóża Alp, w Dolinie Aosty. Solowe (!) przejście tej nadzwyczajnie wymagającej drogi (trudności wspinaczkowe sięgają na niej francuskiego stopnia 5c/6a) trwało w jego wykonaniu zaledwie siedemnaście godzin!

19:55-20:05 – PRZERWA

20:05-21:40 – BLOK IV FOTOPLASTYKON

20:05-20:35

Podziemne rzeki i głębokie studnie gór Dalou Shanmai

MICHAŁ CISZEWSKI

Polscy alpinisci jaskiniowcy od 2012 roku odkrywają podziemny świat małego znanego zakątka Chin – gór Dalou Shanmai, znajdujących się w prowincjach Hubei i Chongqing. Uczestnicy wypraw odbywających się pod patronatem Polskiego Związku Alpinizmu tworzą pionierską dokumentację znajdujących się tam jaskiń i wykonują ich pomiary. Dzięki systematycznej eksploracji ogromnych podziemnych systemów, zjazdom na linach w głąb kilkusetmetrowych studni, podczas siedmiu wypraw Polakom udało się udokumentować już ok. 60 km korytarzy. Do najbardziej spektakularnych odkryć należy System Jaskiniowy Luo Xi Tian Keng, ze studnią wstępną o największej objętości eksplorowanej przez Polaków (i głębokości aż 320 m), do której dna sięga światło dzienne. Z kolei w jaskini Wang Jia Cao (głębokość 477 m,

długość prawie 10 km) polscy speleolodzy natrafili na wielokilometrową podziemną rzeką, płynącą pomiędzy niespotykanymi gdzie indziej formami skalnymi przez imponujących rozmiarów korytarze.

20:40-21:40

Zakopiańczycy

FILM W REŻ. JERZEGO PORĘBSKIEGO

Klub Wysokogórski w Zakopanem to w tej chwili co prawda najmniejszy klub górski w Polsce, ale pod względem tradycji i dokonań – jeden z najważniejszych i najbardziej zasłużonych. Został założony w roku 1936 jako koło Klubu Wysokogórskiego, ówczesnego oddziału Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego. Jego członkowie przez lata nieprzerwanie stanowili czołówkę polskiego środowiska wspinaczkowego. Do największych, sztandarowych sukcesów zakopiańczyków, wśród których znajdziemy m.in. laureatów tegorocznego Super Kolosa – Ryszarda Gajewskiego i Macieja Pawlikowskiego – należą choćby pierwsze zimowe wejścia na Manaslu i Czo Oju. Film Jerzego Porębskiego to opowieść o ludziach związanych z górami poprzez pasję, pracę (większość z nich to ratownicy TOPR i przewodnicy górscy), miejsce zamieszkania, a bardzo często także przez urodzenie. „Zafascynowała mnie szczególnie wież łącząca to środowisko: przyjaźń, czasem szorstka, ale w trudnych sytuacjach wręcz wzorowa – mówi reżyser.

Sobota, 2 października

NOMINACJE DO NAGRÓD MIASTA GDYNI & NOMINACJE DO KOŁOSÓW: PODRÓŻE, WYCZYN & FINAŁ (I)

PROWADZĄCY: MARCIN ODRAKIEWICZ

10:00-12:50 – BLOK V NOMINACJE DO NAGRÓD MIASTA GDYNI & NOMINACJE DO KOŁOSÓW: PODRÓŻE

10:00-10:30

Rok w Wenezueli

ADRIANNA JARCZYK

Zjeżdżała rowerem polskie wybrzeże, pływała jachtem po Morzu Karaibskim, wędrowała po górach Sierra Nevada w Kolumbii. W końcu wybrała się do Wenezueli. Miała spędzić tydzień w Caracas, została... czternaście miesięcy! I nie ma dosyć, bo rok (z okładem) w tym kraju tylko wystrzył jej apetyt. Poznając codzienne życie mieszkańców, ich problemy oraz kulturę, dowiedziała się przede wszystkim tego, jak wiele jeszcze powinna się nauczyć. Właśnie dlatego Adrianna Jarczyk planuje kolejną podróż do Ameryki Południowej. Chce odwiedzić żyjącą w Parku Narodowym Canaima społeczność Pemón, a od Piaroa mieszkających nad Orinoko dowiedzieć się jak najwięcej o tradycji yopo i zastosowaniach medycyny halucynogennej.

10:35-11:05

Śladami Bronka

DANUTA ONYSZKIEWICZ

Był zesłańcem, wybitnym etnografem, którego inwencja pozwoliła zachować dla potomnych unikatowe świadectwa kultury Ajnów, a do tego starszym bratem marszałka Józefa Piłsudskiego. Bronisław Piłsudski, bo o nim mowa, nie doczekał polskiej niepodległości – zginął wiosną 1918 roku w Paryżu – za to pozostawił po sobie mnóstwo śladów. Jego stryjeczna prawnuczka, antropolożka Danuta Onyszkiewicz, od wielu lat jeździ po świecie, by przyglądać się jego życiu i pracy. W swojej karierze badała również cyrkowców, a w szczególności żonglerów. Jej pasją jest także slackline, czyli chodzenie po rozwieszonych nad ziemią taśmami. Co może wyjść z tak nietypowego połączenia? Oczywiście wyprawa tropem pradziadka. Pierwszy jej etap, po przejechaniu wschodniej części Europy i dopłynięciu statkiem z Odessy do Japonii, podróżniczka musiała przerwać na początku 2020 roku z powodu pandemii. Teraz zamierza ruszyć przez Europę.

PROGRAM

Duża Sala, Gdynia Arena, ul. Kazimierza Górskiego 8

11:10-11:40

Królestwo Tonga

WOJCIECH DĄBROWSKI

Pochodzący z Gdańska podróżnik, który od ponad pół wieku niestrudzenie przemierza świat i – zupełnie dosłownie – był wszędzie (odwiedził ponad dwieście państw i aż trzynastokrotnie okrążył Ziemię, za każdym razem inną trasą), tym razem opowie o swoich podróżach do położonego na południowym Pacyfiku ostatniego królestwa w Polinezji, czyli Tonga. Pierwszy raz do tego wyspiarskiego kraju Dąbrowski trafił jeszcze w ubiegłym wieku, gdy archipelagiem rządził Tupou IV nazywany... „najcięższym monarchą świata”. Ponownie wybrał się na Tonga dwadzieścia lat później. A jakie ma plany? Jeśli tylko warunki pozwolą, z załogą gdyńskiego statku Ortelius zamierza płynąć na Antarktydę, by zobaczyć z bliska miejsca, w których swoje siedziska mają pingwiny cesarskie.

11:45-12:15

Somos dos – w sześć lat dookoła świata

JOANNA I GAJA NOWAK

Wiosną 2014 roku, kiedy Gaja skończyła dwadzieścia miesięcy, jej mama, wychowująca ją samotnie Asia, uznała, że nie powinna dłużej odkładać realizacji marzeń o nieskrępowanej podróży, bo unieszczęśliwiająca siebie, nie będzie umiała przekazać radości życia swojej córce. Podróż planowała nieśmiało na trzy miesiące, skończyło się na sześciu latach. W tym czasie Joanna z Gają, bez wracania do domu, objechały świat dookoła, przeżywając niezwykle przygody i zawierając wspaniałe przyjaźnie, które trwają do dziś. Zanurzały się w najróżniejsze kultury i religie, gościły u zwykłych ludzi, poznawały świat od podszewki i zachwycały się jego pięknem. Z budżetem raptem 23 zł dziennie na osobę nieśpiesznie przemierzały Amerykę Łacińską oraz Azję Południowo-Wschodnią, Centralną i Południową, a ich niezwykłą, bezprecedensową podróż matki i córki przerwała dopiero pandemia.

12:20-12:50

Subarctica 2020

RAFAŁ WIERZBICKI

Wyróżniony na ubiegłorocznych Kolosach za swoje niezwykle oryginalne próby odbycia podróży w czasie oraz nadzwyczajną staranność w rekonstruowaniu ekipunku traperskiego i podróżniczego z początku XX wieku, Rafał Wierzbicki również lato 2020 spędził na wyprawie w stylu retro – do położonego za kołem podbiegunowym szwedzkiego parku narodowego Stora

sobota, 2 października

Sjöfallet. Przez blisko miesiąc samotnie podróżował wyposażony jedynie w płócienną kanadyjkę na drewnianej ramie, bawełniany namiot i wełniany koc. Nie używał żadnych współczesnych środków łączności, nie miał nawigacji satelitarnej ani aktualnych map topograficznych. Za wszystko wystarczały mu starodawny kompas i nakręcany zegarek kieszonkowy. Dokumentację fotograficzną prowadził przy pomocy dwóch otworkowych aparatów na kliszę.

12:50-13:10 – PRZERWA

13:10-16:35 – BLOK VI NOMINACJE DO KOŁOSÓW: PODRÓŻE, WYCZYN

13:10-13:40

La sonrisa de Sudamérica: rowerowy trawers Andów

MAŁGORZATA I MICHAŁ PAWEŁCZYKOWIE

Najlepszy plan rowerowej wyprawy na cztery litery? Oczywiście: A n d y. Małgorzata i Michał wyruszyli do Ameryki Południowej w połowie 2018 roku. Wzdłuż najdłuższego pasma górskiego świata przejechali 21 tys. km – z Boliwii do Ziemi Ognistej, a potem na północ aż po Kolumbię – setki kilometrów przemierzali pieszo, wjechali na trzydzieści pięć przełęczy położonych powyżej 4500 m n.p.m. i ponad pół roku spędzili na wysokości ponad 3500 m. Liczby nie oddają jednak istoty rowerowego trawersu Andów, bo sens ich podróży stanowiły spotkania z ludźmi, którzy dopingowali ich na trasie, zapraszali w gościnę i dzielili się najbardziej niezwykłymi historiami ze swojego życia. Blisko dwuletnia wyprawa Pawełczyków to jeszcze jeden dowód na to, że rower skraca dystans – do drugiego człowieka.

13:45-14:15

Południe i Północ. Wędrowka w czasach zarazy

KATARZYNA NIZINKIEWICZ, JOSE ANTONIO DE LA FUENTE PORTILLO

Katarzyna i Jose od wielu lat szukają odludnych szlaków, by przemierzać je na nartach lub rakietach śnieżnych. Zwykle udaje im się całkiem niezłe (Pireneje, Islandia, Finlandia, Lofoty, Finnmark), ale takich doświadczeń jak na początku roku 2020 jeszcze nie mieli. 6 marca wyruszyli z położonego na północy Szwecji Riksgränsen z zapasami jedzenia na cztery tygodnie i zamiarem dotarcia do oddalonego o 600 km na południe Hemavan. Co było później? Pandemia. O jej wybuchu i zamknięciu

granic dowiedzieli się po przejściu 120 km. Przy okazji Jose dowiedział się też, że zwolniono go z pracy. Gdy 30 marca w Szwecji zamknięto wszystkie schroniska, a ze szlaków znikli ostatni turyści, Kasia i Jose wiedzieli, że nie mogą przegapić takiej szansy. Góry były puste i „należały” wyłącznie do nich. Choć pogoda im nie sprzyjała, wędrowali aż do końca maja, a Kasia zesza ze szlaku dopiero w Grövelsjön, 1600 km od miejsca startu, kiedy skończył się śnieg.

14:20-14:50

2662 km pieszo przez dzikie Andy

ANNA LISZEWSKA, MATUŚ LAŠAN

Greater Patagonian Trail to nadzwyczaj wymagający szlak długodystansowy, uważany przez niektórych za linię wytyczoną pomiędzy współrzędnymi niemożliwymi do przejścia. Nikt dotąd nie przeszedł go w jednym sezonie. Anny i Matuśa wcale to nie zraziło i choć w marcu 2020 roku, po blisko czterech miesiącach, musieli przerwać wędrowkę i tak mogą być z siebie zadowoleni. Przeszli 2662 km (z ok. 3000 km, które liczy szlak) chilijskimi i argentyńskimi bezdrożami, przez góry, przełęcze, lasy deszczowe, na przełaj. Za luksus uznawali pojawiającą się co pewien czas możliwość marszu przetrartą ścieżką, a zwrotem, który najczęściej słyszeli na trasie – gdy zwiertali się spotkanym ludziom, dokąd idą – było „Camino mal”, czyli „Zła droga”.

14:55-15:25

Solowomancyclist. Rowerem przez Amerykę

MARIA GARUS

„Jeśli się czegoś boisz, zrób to!” – to maksyma, którą kieruje się w życiu Maria Garus, by przełamywać tkwiące w niej ograniczenia. W praktyce: na przykład przejeżdża sama rowerem z Alaski do Argentyny przez Góry Skaliste i Andy jako pierwsza Polka. Prawie trzy lata w nieprzerwanej podróży, 24 tys. km na liczniku i dowód na to, że kobiety jednak mogą same podróżować również przez te rejony świata, które – jak Ameryka Środkowa – stereotypowo uchodzą za niebezpieczne dla nich. A po drodze m.in. Dalton Highway na Alasce, Sierra Negra oraz przełęcze Ajusco i Cortez w Meksyku, słynna droga El trampoline de la muerte w Kolumbii, najwyżej położone miasto świata (La Rinconada w Peru – 5100 m n.p.m.) czy wreszcie – a jakże – Salar de Uyuni w Boliwii.

15:30-16:00

Biegun zimna gór Syberii

MACIEJ BESTA

Nie od dziś wiadomo, że Maciej Besta kocha Syberię, stawia sobie bardzo ambitne cele, a najbardziej ciągnie go w te rejony, które na mapach widnieją jako białe plamy.

Swoje najnowsze wyzwanie zaczął od pytania: „Które syberyjskie szczyty są najzimniejsze?”. Po identyfikacji gór kandydatów, Besta jako pierwszy zimą wspiął się na najwyższe szczyty trzech pasm górskich, gdzie notuje się najniższe temperatury na Syberii: Jakucji oraz Czukotki. Zaczął w styczniu i lutym 2020 roku od wypraw w góry Suntar-Chajata (blisko Ojmiakon, jednego z biegunów zimna półkuli północnej) i w Góry Wierchojańskie (w pobliżu Wierchojańska, rywalizującego z Ojmiakonem o miano bieguna zimna tych rejonów). Latem wybrał się na Czukotkę na krótki rekonesans, by w styczniu 2021 wrócić na nią i wejść na... Dwa Cyrki, najwyższy szczyt Pogorza Anadyrskiego. Jak było? Zimno, trudno i bezludnie (jeśli nie liczyć zabłąkanego Włocha, który bardzo chciał zobaczyć renifery).

16:05-16:35

Kross the Record 2020 – rowerem na 6000 m n.p.m.

MARCIN JAKUB KORZONEK

Opowieść o samotnej wyprawie przez pustynię Atakama w Chile i próbie pobicia rekordu świata w wysokości, na jaką wjechał rowerzysta. W czasie pięćdziesięciu dni wyprawy Marcin Korzonek zmagał się z przeciwnościami losu i przyrody: huraganowym wiatrem, udarem słonecznym, kontuzją kolana oraz poważnymi problemami z oddychaniem (skończyło się na kilku dniach w szpitalu).

Po długiej aklimatyzacji w rejonie wulkanów Ollague oraz Chajnantor wreszcie ruszył w 270-kilometrową trasę, na której nie znajduje się żadna ludzka osada. Miał z sobą zapas jedzenia na dwanaście dni i dwadzieścia sześć litrów wody. Za cel postawił sobie, że nie będzie pchał, ani wnosił roweru. Na zboczu wulkanu Ojos del Salado – po przejechaniu 275 km w poziomie i 6400 w pionie dotarł na wysokość 5900 m.

16:35-17:00 – PRZERWA

17:00-19:10 – BLOK VII
FINAŁ (I) & SUPER KOŁOSY

17:00-18:00

FINAŁ (I): Ceremonia wręczenia NAGRODY IM. ANDRZEJA ŻAWADY, NAGRODY WIECZNIKIE MŁODZI IM. ALEKSANDRA DOBY, KOŁOSÓW w kategoriach ALPINIZM, EKSPLORACJA JASKIŃ i ŻEGLARSTWO oraz SUPER KOŁOSA

PROWADZĄCY: KAMILA KIELAR, DAWID ANDRES

**18:05-19:10 – LAUREACI
SUPER KOŁOSA 2020**

Super Kolos za całokształt osiągnięć trafia w tym roku w ręce dwóch ludzi, bez których nie byłoby największych sukcesów polskiej złotej ery himalaizmu, a którzy przez lata pozostawali w cieniu... Giewontu. Obaj bowiem pochodzą z Zakopanego i nie tylko przez urodzenie, ale i charakter oraz swoje wybory, przez całe życie pozostają związani z tym miastem.

18:05-18:35

Super Kolos 2020

RYSZARD GAJEWSKI

Lista osiągnięć i zasług Ryszarda Gajewskiego, przez kolegów nazywanego Ergajem, jest długa i imponująca. Topowiec, przewodnik górski, uczestnik najważniejszych polskich wypraw w Himalaje, w tym obu słynnych, kierowanych przez Andrzeja Zawadę ekspedycji na Mount Everest – zimą i wiosną 1980 roku. Podczas drugiej z tych wypraw Gajewski wspólnie z Jerzym Kukuczka pokonał barierę skalną o trudności wspinaczkowej V na wysokości 8200 m. Do dziś żaden Polaków nie poprawił tego osiągnięcia. Tegoroczny laureat Super Kolosa to również pierwszy zimowy zdobywca Manaslu (wraz z Maciejem Berbeką w 1984 roku) oraz autor wejść nowymi drogami na południową ścianę Annapurny oraz szczyt Czo Oju (razem z drugim uhonorowanym w tym roku zakopiańczykiem – Maciejem Pawlikowskim). W 2009 roku to właśnie Ryszardowi Gajewskiemu powierzono kierownictwo jubileuszowej Polskiej Wyprawy Ratowników na Dhaulagiri z okazji 100-lecia TOPR-u.

18:40-19:10

Super Kolos 2020

MACIEJ PAWLIKOWSKI

Maciej Pawlikowski, w środowisku znany jako Pawliczan, podobnie jak Ryszard Gajewski o swoich górskich dokonaniach mógłby opowiadać bardzo długo, chwali się jednak niechętnie. W 1979 roku wraz z Ergajem dokonał pierwszego wejścia na wysoki siedmiotysięcznik (7871 m) Ngadu Chuli (Peak 29) w Himalajach. Brał udział w aż siedmiu zimowych wyprawach w Himalaje i Karakorum, w tym słynnej narodowej wyprawie na Everest w 1980 roku kierowanej przez Andrzeja Zawadę oraz dwóch ekspedycjach na K2. W 1985 roku wspólnie z Maciejem Berbeką jako pierwsi zdobyli zimą ośmiotysięcznik, równocześnie wytyczając na niego nową drogę (Czo Oju filarem południowo-wschodnim). Pawlikowski jest także ratownikiem TOPR i niestrudzonym popularyzatorem taternictwa.

19:10-19:30 – PRZERWA**19:30-21:45 – BLOK VIII
NOMINACJE DO KOŁOSÓW:
PODROŻE, WYCZYN**

19:30-20:00

Zimowy trawers Islandii

ŁUKASZ SUPERGAN

Powrót Łukasza Supergana do krainy wulkanów i wielkich pustkowi. Podróżnik znany ze swoich niezwykle ambitnych pieszych wędrówek, przemierzył Islandię w szereg latem 2016 roku. Już wtedy wyobrażał sobie, jakby to było, gdyby maszerował zimą. W styczniu 2020 roku postanowił się przekonać. Wyprawę zaczął w Seydisfjordur, na wschodnim wybrzeżu. Ciągnąc pięćdziesięciokilogramowe sanie, przechodząc u podnóża wielkich lodowców, przecinając duże rzeki i łańcuchy górskie dotarł do wnętrza wyspy. Warunki były zmienne i niezmiennie trudne. Po silnych wiatrach i śnieżycach przyszła kilkudniowa odwilż, która zamieniła znaczne połacie śniegu w lodową skorupę. Marsz utrudniały przebijające się spod śniegu skały oraz żwir. W końcu jednak, po trzydziestu sześciu dniach wędrówki pieszo i na nartach, podróżnik zakończył 800-kilometrowy marsz na przylądku Öndverdarnes. Trawers Supergana to prawdopodobnie jedyne przejście Islandii ze wschodu na zachód zakończone w okresie kalendarzowej zimy.

20:05-20:35

Jakuck. Zimą. Motocyklem

MAREK SUSLIK

Mapa Google pokazuje, że można tę trasę pokonać w sto pięćdziesiąt godzin. No cóż, faktycznie bywało (i to na odcinku liczącym, bagatela, 3000 km), że Marek Suslik nie wyłączał silnika nawet na postoju, ale powód był jednak inny niż chęć nieprzerwanej jazdy. Chodziło o temperatury, które nierzadko spadały do minus pięćdziesięciu stopni. Nie mogło być inaczej, bo pochodzący z Tychów motocyklista wybrał się na wyprawę z rodzinnego miasta do... Jakucka na Dalekim Wschodzie Rosji w samym środku zimy. Na swojej Elzie, jak ją pieszczotliwie nazywa, czyli hondzie XL600LM, rocznik 1987, Suslik przejechał w styczniu 2020 roku ponad 11 tys. km. Od Czelabińska w podróży towarzyszył mu zaprzyjaźniony rosyjski motocyklista, Arsenij Aboimow, jadący toyotą land cruiser jako samochodem wsparcia technicznego.

20:40-21:10

Na otwartym nurcie

JACEK PAŁUBICKI

Jeszcze jeden dowód na to, że pandemiczne ograniczenia zamiast do bezczynności, mogły skłonić też do większej kreatywności. I tak na przykład Jacek Pałubicki postanowił wykazać, że przy odrobinie samozaparcia również w Polsce można przeżyć przygodę życia. Przez sześćdziesiąt dwa dni samotnej podróży przepłynął kajakiem 2044 km (ponad jedną trzecią trasy wiosłował pod prąd) przez jedenaście województw. Wytoczył w ten sposób i pokonał prawdopodobnie najdłuższą pętlę wodną po Polsce. Trasa objęła m.in. Brdę, Noteć, Wartę i Wisłę. Choć wcale nie było łatwo – jedna z wielu przenosek liczyła aż... 23 km! – ani przez chwilę nie żałował pomysłu. Po drodze obcował z dziką przyrodą, odkrył ślady po mitycznym plemieniu Plastusiów, wygrał kilka zakładów oraz poznał fascynujące miejsca i wyjątkowych ludzi. Wisłę przepłynął z dziurą w kajaku i dotarł na metę w Tczewie z lukami bagażowymi wypełnionymi po brzegi niezwykle ciekawymi anegdotami.

21:15-21:45

**Rodzinna wyprawa konno
przez Argentynę**

ANGELIKA MILLI, INGIS MILLI, IYAN MILLI,

MO ABDOULVAHAB

Nadzwyczaj oryginalny pomysł i równie ciekawe wykonanie. Dwójka małych łobuzów, dwuletni Iyan i dziewięciomiesięczna Ingis, oraz ich rodzice – Angelika i Mo – oto skład rodzinnej wyprawy, która w 2018 roku wyruszyła z północnej Patagonii z zamiarem dotarcia na samo południe Argentyny, a następnie wzdłuż Andów na północ aż do granicy z Boliwią. I to dotarcia tam... konno! Początki były trudne i polegały głównie na zbieraniu cennego doświadczenia, wyprawę trzeba było nawet na chwilę przerwać, w końcu jednak, metodą prób i błędów, rodzicom udało się wypracować taki system, dzięki któremu podróż konna z małymi dziećmi stała się nie tylko możliwa, ale również przyjemna. Efekt? Przygoda życia i blisko trzy tysiące kilometrów przejechanych wzdłuż podnóża Andów.

Niedziela, 3 października

FOTOPLASTYKON & FINAŁ (II)

PROWADZĄCY: DARIUSZ PODBERESKI

10:00-12:05 – BLOK IX

10:00-10:35

Złote lata polskiej eksploracji alpejskich jaskiń

RADOSŁAW PATERNOGA

Polscy grotolazi regularną eksplorację terenów krasowych i jaskiń poza granicami kraju rozpoczęli w latach 70. XX wieku. Od tego czasu kluby speleologiczne co roku organizują nawet kilkanaście wypraw w najrozmaitsze zakątki świata. Ponieważ eksploracja jaskiń to w dużej mierze sztuka cierpliwości, szanse na odkrycie dużych i głębokich systemów stają się tym większe, im dłużej grotolazi konsekwentnie działają w tym samym rejonie. To właśnie w wyniku takiej, długotrwałej i prowadzonej z żelazną dyscypliną działalności największych i najważniejszych odkryć dokonali Polacy w stosunkowo nieodległej Austrii. W masywach leżących nieopodal Salzburga kilkukrotnie przekroczono magiczną głębokość tysiąca metrów, co pozwoliło zaistnieć polskim dokonaniom jaskiniowym na czołowych miejscach światowych list rekordów.

10:40-11:20

Kropla w Morzu

KAMILA KIELAR, KRZYSZTOF STORY

Relacja z reporterskiej wyprawy nad Morze Aralskie. Kamila Kielar (Kolos 2018 w kategorii Podróże i najlepsza prezentacja poprzedniej edycji OSPŻIA) oraz Krzysztof Story (Nagroda Dziennikarzy na Kolosach 2017) pojechali do Uzbekistanu i Kazachstanu nie tylko po to, by przypomnieć starą historię o znikającym jeziorze i kutrach rdzewiejących na środku pustyni, ale żeby zgłębić coraz bardziej aktualny w globalnej skali problem dostępności wody. Przemieszczała się na rowerach, by być jak najbliżej morza, pustyni i ludzi, bezpośrednio dotkniętych skutkami jednej z największych katastrof ekologicznych XX wieku. W ich podróży nie zabrakło zaskoczeń, okazuje się bowiem, że historia napisała dla Morza Aralskiego zupełnie nowy rozdział i zatytułowała go „Rozwój”. Tylko czy rozwój zawsze ma sens?

PROGRAM

Duża Sala, Gdynia Arena, ul. Kazimierza Górskiego 8

11:25-12:05

Górska retrospektywa

MARCIN TOMASZEWSKI

Marcin Tomaszewski przygodę ze wspinaczką rozpoczął 30 lat temu. Od tamtej chwili pokonał setki dróg na wszystkich kontynentach i uznawany jest dziś za jednego z najlepszych i najbardziej wszechstronnych wspinaczy na świecie. Specjalizuje się we wspinaczce wielkościanowej i to właśnie na największych urwiskach naszej planety wytyczył najważniejsze nowe drogi, m.in. – wspólnie z Markiem Raganowiczem – na północnej ścianie Trollveggen w Norwegii, na Polar Sun Spire na Ziemi Baffina oraz na słynnej iglicy Great Trango Tower w Karakorum. Dwukrotnie został laureatem Kolosa w kategorii Alpinizm. Sukces nie przyszedł jednak łatwo. W trakcie prezentacji Marcin opowie o wytrzymałości i motywacji, a także o tym, jak stara się połączyć górską pasję z życiem codziennym.

12:05-12:30 – PRZERWA

12:30-15:40 – BLOK X

12:30-13:10

Jachtem wzdłuż Wisły

ANNA JASTRZĘBSKA, SZYMON KUCZYŃSKI

Dwukrotny laureat Kolosa, najbardziej utytułowany i wszechstronny polski żeglarz młodego pokolenia, czyli Szymon Kuczyński, w ubiegłym roku – zamiast na przykład po raz trzeci samotnie okrążyć Ziemię jakimś maleńkim jachtem – wybrał się w rejs wspólnie z Anną Jastrzębską. I to w rejs po Polsce. Na odkrytopokładowej mieczówce Ania i Szymon przez trzy listopadowe tygodnie żeglowali po Wiśle: z Opatowca w Małopolsce aż do Bałtyku. W Gdyni opowiedzą o gotowaniu na wodzie, wielkich elektrowniach, nawigowaniu na rzece oraz o niezwykłych ludziach związanych z Wisłą, których spotkali po drodze.

13:15-14:10

Krystyna Chojnowska-Liskiewicz (1936-2021) i Aleksander Doba (1946-2021). Niezapomniani

W 2021 odeszło od nas dwoje wybitnych polskich podróżników, osobowości nadzwyczaj zasłużonych dla środowiska eksploracyjnego, od wielu lat związanych z Kolosami. Krystynę Chojnowską-Liskiewicz, pierwszą kobietę, która

niedziela, 3 października

samotnie opłynęła świat jachtem, laureatkę Super Kolosa 2008, oraz Aleksandra Dobę, pierwszego człowieka, który przepłynął kajakiem Atlantyk (i to trzykrotnie), laureata Super Kolosa 2011, przypomnimy gdyńskiej publiczności, wracając do fragmentów ich prelekcji, które wygłosili podczas Ogólnopolskich Spotkań Podróżników, Żeglarzy i Alpinistów. Po prezentacji – wspomnieliowa dyskusja.

14:15-14:55

Sverige på längden, czyli Szwecja wzdłuż

AGNIESZKA DZIADEK

Ubiegłoroczna laureatka Kolosa w kategorii Podróże za ukończenie trzyletniego projektu przejścia najstyczniejszych amerykańskich szlaków długodystansowych – Pacific Crest Trail Appalachian Trail oraz Continental Divide Trail – ostatnio również nie próżnowała. Tym razem jednak zamiast podążać wytyczonym szlakiem, zdecydowała się na wytyczenie autorskiej trasy. Wytyczyła ją pomiędzy skrajnymi punktami na mapie Szwecji: cyplem Smygehuk na południu i miejscem zwanym Treriksroset, czyli trójstykiem granic największych skandynawskich państw na północy. 3000 km Agnieszka pokonała w dziewięćdziesiąt dni, brnąc przez bagna, opędzając się od hord komarów, wędrując urokliwymi leśnymi ścieżkami, podziwiając piękno jezior i przemierzając bezdroża Gór Skandynawskich. Na jej trasie znalazły się m.in. masyw Vindelfjällen, Park Narodowy Sarek oraz trudno dostępne płaskowyże Rostu i Duobal.

15:00-15:40

Zaistnienia. 30 lat z rowerem po świecie

PIOTR STRZEŻYSZ

W dzieciństwie uwielbiał spędzać czas na przeglądaniu map. Wertował atlasy geograficzne, kreślił w nich szlaki, malował drogi i wyobrażał sobie, dokąd kiedyś pojedzie i gdzie zamieszka. Pewnego dnia rozrysowywane linie wyszły poza kartkę, spadły ze stołu, pobiegły w stronę ściany, wspięły się do otwartego okna, czmychnęły na podwórko, po czym, wzniósłszy się wysoko, zniknęły ponad lasem. Mały Piotrus nie wahał się ani chwili. Wsiadł na rower i ruszył, aby je pochwytać. I tak już od ponad trzydziestu lat szwenda się po świecie. Przepedałował kilkadziesiąt krajów na pięciu kontynentach, ale wciąż nie może się zatrzymać. Choć od dawna niczego nie szuka, często coś znajduje. Kiedy przystaje – opowiada. O drodze, pełnej zaistnień z ludźmi, rudymi kotami i duchami, o marzeniach, o wolności, wietrze i otwartym niebie, powtarzając frazę, że podróżowanie jest szukaniem baśni, a w niej – zbliżaniem się do drugiego człowieka i jednocześnie powracaniem do samego siebie.

PROGRAM

Duża Sala, Gdynia Arena, ul. Kazimierza Górskiego 8

niedziela, 3 października

15:40-16:00 – PRZERWA

16:00-16:50

FINAŁ (II): Ceremonia wręczenia NAGRODY DZIENNIKARZY, NAGRODY IM. MACIEJA KUCZYŃSKIEGO, KOŁOSÓW w kategoriach PODRÓŻE i WYCZYN, NAGRODY SPECJALNEJ KOŁOSÓW oraz NAGRODY PUBLICZNOŚCI

PROWADZĄCY: KAMILA KIELAR, DAWID ANDRES

17:00-18:10

#TO_BE

FILM O KRZYSZTOFIE WIELICKIM (REŻ. GRZEGORZ LIPIEC)

Autorskie kino, za którym stoi trójka twórców – Maja Pietraszewska-Koper, Grzegorz Lipiec i Szymon Felkel. Połączenie ich artystycznych wizji, wrażliwości i indywidualnych stylów opowiadania obrazem, muzyką, grafiką

oraz animacjami daje zaskakujący efekt. Twórcy konfrontują widza z wielką osobowością, jednym z najwybitniejszych polskich himalaistów, Krzysztofem Wielickim, ale robią to, odstawiając kulisy i przyglądając się człowiekowi gór w momencie, gdy je opuszcza i wraca do domu. #TO_BE to filozoficzna opowieść o przyjaźni, partnerstwie i naturze, ale też zapierająca dech wirtualna wyprawa na czternaście ośmiotysięczników – bez patosu, z szacunkiem dla ludzi i przyrody. Oglądając film, widz towarzyszy Wielickiemu we wspinaczkę na najwyższe góry świata, ale też wspólnie z nim idzie do ogrodu po warzywa. I zaczyna się zastanawiać, co jest ważniejsze.

18:15-18:40

Rozmowa z Krzysztofem Wielickim

18:45

Konkurs z nagrodami dla osób biorących udział w wyborze laureatów Nagrody Publiczności

Sala Seminaryjna

Gdynia Arena, ul. Kazimierza Górskiego 8

PROWADZĄCE: AGATA IGNASIAK I MAŁGORZATA IGNASIAK

Piątek, 1 października

17:00-18:00

WARSZTATY

**Jak zacząć się wspinąć?
To wcale nie takie trudne!**

MARCIN TOMASZEWSKI

Spotkanie poprowadzi jeden z najlepszych wspinaczy wielkościanowych na świecie, członek Rady Kołosów i dwukrotny laureat Kolosa w kategorii Alpinizm, Marcin Tomaszewski.

18:10-19:00

WARSZTATY

**GlobRower. Jak zorganizować
rowerową wycieczkę i wyprawę**

MARCIN JAKUB KORZONEK

Podróżowanie rowerem to taki sposób poznawania świata, który pozwala zarówno na powolne kontemplowanie odwiedzanych miejsc, jak i na sprawne i tanie przemieszczanie się. Uczestnicy warsztatów dowiedzą się jak, samemu zorganizować rowerową podróż – począwszy od kilkudniowych wycieczek po Polsce, aż po wielomiesięczne wyprawy w daleki świat. Marcin Korzonek przedstawi najciekawsze jego zdaniem trasy, omówi aspekty sprzętowe (jaki rower, jakie sakwy, jakie narzędzia), podpowie też, w jaki sposób transportować rower, jak szukać noclegów i co jeść podczas podróży.

PROGRAM

Sala Seminaryjna, Gdynia Arena, ul. Kazimierza Górskiego 8

sobota, 2 października

Sobota, 2 października

12:00-12:50

SPOTKANIE AUTORSKIE

Mołdawia. Państwo niekonieczne

NOMINACJA DO NAGRODY IM. MACIEJA KUCZYŃSKIEGO

KAMIL CAŁUS

Jak tworzyć państwo, gdy jedna czwarta obywateli opowiada się za jego likwidacją, a co trzeci posiada więcej niż jeden paszport? Jak znaleźć ideę jednoczącą naród, gdy jego przedstawiciele nie potrafią dojść do porozumienia nawet w sprawie nazwy używanego na co dzień języka? Jak przekonać ludzi, że warto poświęcić coś dla kraju, który jest młodszy od połowy jego mieszkańców i który nie potrafi zagwarantować swoim obywatelom zaspokojenia podstawowych potrzeb? Książka Kamila Całusa opowiada o kraju zrodzonym z niespełnionych marzeń i o ludziach, którzy próbują znaleźć odpowiedź na pytanie, co to znaczy „być Mołdawianinem”.

13:00-13:50

SPOTKANIE AUTORSKIE

Subarctica

NOMINACJA DO NAGRODY IM. MACIEJA KUCZYŃSKIEGO

RAFAŁ WIERZBICKI

Latem 2020 roku Rafał Wierzbicki wyruszył w miesięczną podróż do szwedzkiej Laponii. Korzystając wyłącznie ze sprzętu, jaki mieli do dyspozycji trapezy ponad sto lat temu, starodawna płócienną łódką przemierzał dzięki ostępy, mierząc się z żywiołami i samotnością. Książka, która podsumowuje tę wyprawę, to również album fotograficzny – niezwykła wędrówka przez krainę skalnych urwisk i arktycznych jezior, ale też przez meandry myśli oczadziatego od dymu i strachu podróżnika.

14:00-14:50

SPOTKANIE AUTORSKIE

Kraj naprawdę i na niby. Reportaże z Gujany Francuskiej

TOMASZ OWSIANY

Gujana Francuska to dawna kraina niewolnictwa i kolonii karnych. Dziś – skrawek Francji i Unii Europejskiej w Ameryce Południowej oraz cała mozaika sztucznie zestawionych ze sobą kultur, które współistnieją pod francuskim płaszczem. Tomasz Owsiany, laureat Nagrody im. Andrzeja Zawady, spędził w tym tygł kilka miesięcy i po reportersku podglądał życie jego mieszkańców. Jak francuskie prawo i zachodnie wzorce wpływają na codzienność Gujańczyków? Na ile mieszkańcy Gujany akceptują swoją formalną przynależność do Europy? Co na niej zyskują, a co tracą? Podróż, której efektem jest m.in. ta książka, została nagrodzona wyróżnieniem w kategorii Podróż na Kolosach 2019.

15:00-15:50

SPOTKANIE AUTORSKIE

Lhotse. Lodowa siostra Everestu

MONIKA WITKOWSKA

Lhotse (8516 m) to czwarta góra świata i trzeci ośmiotysięcznik zdobyty przez Monikę Witkowską, członkinię Kapituły Kolosów. Monika stanęła na nim 16 maja 2019 roku. Jej książka stanowi relację z tej wyprawy, złożoną z opowieści o wspinaczce, o spotkanych ludziach, o chwilach szczęścia, ale także o prawdziwych dramatach. Sporo wątków dotyczy Mount Everestu – wszak obie góry wznoszą się dosłownie po sąsiedzku i żeby wejść na ich szczyty, trzeba pokonać drogę, która w trzech czwartych, łącznie z obozami, jest wspólna.

16:00-16:50

WARSZTATY

Wyruszyć, by wrócić: postawieni pod ścianą

MARCIN TOMASZEWSKI, BOGUSŁAW KOWALSKI

O bezpieczeństwie w górach nie tylko najwyższych i o tym, jak unikać niepotrzebnego ryzyka, porozmawiają podczas warsztatów dla publiczności dwaj świetni wspinacze: Bogusław Kowalski, wieloletni instruktor wspinaczki sportowej i wysokogórskiej PZA i były szef Komisji Szkolenia PZA, oraz Marcin „Yeti” Tomaszewski.

Niedziela, 3 października

10:00-10:50

SPOTKANIE AUTORSKIE

Bike'owa podróż. Z Sidney do Szczecina

NOMINACJA DO NAGRODY IM. MACIEJA KUCZYŃSKIEGO

DANIEL KOCUJ

Brawurowa opowieść o pełnej zaskakujących zdarzeń i nieoczekiwanych spotkań rowerowej podróży przez Australię i Azję Południowo-Wschodnią, będącej częścią wyprawy, której celem było przejechanie – jak w tytule książki – z Sydney do Szczecina. Daniel Kocuj nie ma kompleksów, nikogo nie udaje i nie aspiruje. Po prostu

11:00-11:50

PRELEKCJA WSPOMNIENIOWA

Samotny rejs dookoła świata

KRYSTYNA CHOJNOWSKA-LISKIEWICZ (1936-2021)

Pokaz zarejestrowany w marcu 2009 roku podczas 11. OSPŻiA, niedługo po trzydziestej rocznicy rejsu, który na stałe zapisał się w historii polskiego i światowego żeglarstwa i nawet dziś, gdy kobiece żeglarstwo wyczynowe staje się coraz bardziej popularne, wciąż robi ogromne wrażenie. Zmarła w czerwcu 2021

PROGRAM

niedziela, 3 października

Sala Seminaryjna, Gdynia Arena, ul. Kazimierza Górskiego 8

roku kpt. Krystyna Chojnowska-Liskiewicz, laureatka Super Kolosa i wieloletnia członkini Kapituły Kolosów, w latach 1976-1978 jako pierwsza na świecie kobieta samotnie opłynęła kulę ziemską. Żeglując na jachcie Mazurek, pokonała blisko 30 tys. mil morskich.

12:00-12:40

PRELEKCJA WSPOMNIENIOWA

On znów to zrobił! Trzecia Transatlantycka Wyprawa Kajakowa

ALEKSANDER DOBA (1946-2021)

Pokaz zarejestrowany w marcu 2018 roku podczas 20. OSPŻiA. To było zaledwie cztery lata temu – zmarły w lutym 2021 roku Olek Doba, w maju 2017 roku wyruszył spod latarni morskiej w Barnegat Light w New Jersey w swoją Trzecią Transatlantycką Wyprawę Kajakową, czyli samotną podróż kajakiem na wschód przez ocean. Za cel obrał Lizbonę, gdzie zamierzał dotrzeć na swoje 71. urodziny, ale trudności, na jakie napotkał na trasie, zmusiły go do zmiany kursu – ostatecznie do brzegów

Europy przybił w Bretanii. W 110 dni przemierzył ponad 8000 km! Trzeci samotny trawers Atlantyku kajakiem – pierwszy z zachodu na wschód, po zimnych, północnych wodach – był zarazem najtrudniejszy. Olek przetrwał m.in. pięć sztormów o sile powyżej 8 stopni w skali Beauforta i zbliżył się do granicy swoich możliwości.

13:40-14:30

Czy leci z nami Królik, czyli dzieciństwo w podróży

LILIANA POSZUMSKA, ARKADIUSZ WÓJCIK, GABI WÓJCIK

Gratka dla rodziców, którzy chcieliby podróżować z dziećmi, ale nie wiedzą jak lub wciąż są pełni obaw, czy dadzą radę. Autorzy pokazu, którzy przez ostatnie pięć lat wędrowali po świecie ze swoją córką Gabi, pokażą, jak się do tego zabrać. Doradzą, jak zaplanować i przeprowadzić rodzinną wyprawę, a także zaprezentują inspirujące trasy i pomysły na wspólne aktywności. Dla tych, którym wciąż będzie mało, rodzinni podróżnicy przygotowali książkę.

Szczegółowy program pokazów i spotkań może ulec zmianie. Prosimy o sprawdzanie aktualnego harmonogramu na stronie www.kolosy.pl

Przez cały czas trwania 23. OSPŻiA w hali Gdynia Arena będzie można oglądać

wystawę fotograficzną *Dzieci | Children.*

Jej autorem jest 67-letni **Wojciech Prażuch**, który dziecięce marzenia o poznawaniu świata zaczął realizować po swoich pięćdziesiątych urodzinach. Od tego czasu z aparatem w dłoni odwiedził kilkadziesiąt krajów na pięciu kontynentach.

Tegorocznym Kolosom towarzyszy również wystawa upamiętniająca dwoje wybitnych, zmarłych w 2021 roku osób –

kpt. Krystynę Chojnowską-Liskiewicz i Aleksandra Dobę.

Oboje byli nie tylko wybitnymi w skali światowej podróżnikami, laureatami Super Kolosów, ale także przez lata współtworzyli gdyńską imprezę i mieli ogromny wpływ na jej charakter.

Gdynia Arena – salon (media, outdoor, przygoda)

Opracowanie programu: MART Redakcja: Marcin Odrakiewicz, Piotr Tomza
Zdjęcia: arch. UM Gdynia, arch. MART, Michał Ciszewski, Maria Garus, Andrzej Górąjek, Kamila Kielar, Zimowe Manaslu z archiwum Lecha Korniszewskiego, Adrian Larisz, Angela Milli, Joanna Nowak, Danuta Onyszkiewicz, Wojciech Prażuch, Anna Rezulak, Łukasz Supergan, Marcin Tomaszewski

Skład, projekt graficzny: Marcin Lipiński | StudioA
Organizatorzy zastrzegają sobie prawo do zmian w programie.

Krystyna Chojnowska-Liskiewicz

(1936–2021)

12 czerwca 2021 roku polskie żeglarstwo poniosło ogromną stratę. Odeszła kpt. Krystyna Chojnowska-Liskiewicz, jego niezrównana popularyzatorka, pierwsza kobieta, która samotnie opłynęła świat jachtem.

Krystyna Chojnowska-Liskiewicz urodziła się w roku 1936 w Warszawie, ale większość dzieciństwa i młodych lat spędziła w Ostródzie. Jako 17-latką zdała maturę i wyjechała do Gdańska, by rozpocząć studia na tamtejszej politechnice. Po uzyskaniu dyplomu na Wydziale Budowy Okrętów aż do emerytury pracowała w swoim zawodzie, m.in. jako konstruktorka w Stoczni Gdańskiej czy projektantka w Centrum Techniki Okrętowej w Gdańsku. Począwszy od lat pięćdziesiątych zdobywała kolejne stopnie wtajemniczenia żeglarskiego, aż do uzyskania najwyższego z nich – w 1966 roku została jachtowym kapitanem żeglugi wielkiej (warto podkreślić, że aż do lat dziewięćdziesiątych XX wieku takim tytułem mogło się poszczycić zaledwie kilka kobiet w Polsce).

W roli kapitana odbyła ponad dwadzieścia pełnomorskich rejsów żeglarskich. Siedem z nich miało załogę wyłącznie kobiecą, a trasy ich podróży prowadziły m.in. do Szkocji i na Morze Botnickie.

To wszystko stanowiło dla niej przygotowanie do rejsu, za sprawą którego na zawsze zapisała się w historii światowego żeglarstwa, i który śmiało można uznać za jedno z największych polskich dokonań w dziedzinie eksploracji i podróży.

28 marca 1976 roku Krystyna Chojnowska-Liskiewicz na 9,5-metrowym jachcie Mazurek, którego konstruktorem był jej mąż, Wacław Liskiewicz, wyruszyła z portu Las Palmas na Wyspach Kanaryjskich w samotny rejs, który zakończyła dopiero po niemal dwóch latach. Płynąc przez Ocean Atlantycki, Kanał Panamski, Ocean Spokojny, Ocean Indyjski i wokół Przylądka Dobrej Nadziei z powrotem na Atlantyk, polska żeglarzka pokonała łącznie blisko 29 tys. mil morskich.

20 marca 1978 roku nieopodal Wysp Zielonego Przylądka przecięła trasę, którą pokonała na początku swojego rejsu, i stała się tym samym pierwszą kobietą, która samotnie okrążyła Ziemię na jachcie. Jej bezpośrednia rywalka do zajęcia tego zaszczytnego miejsca w historii żeglarstwa, Naomi James z Nowej Zelandii, swoją pętlę dookoła świata zamknęła dopiero kilka tygodni później.

W czerwcu 1978 roku Krystyna Chojnowska-Liskiewicz triumfalnie powróciła na Mazurki do Gdańska.

Jednak ani bezprecedensowy sukces, który osiągnęła w zdominowanym przez mężczyzn świecie, ani trudy długiego rejsu, nie odebrały jej chęci do żeglowania. W 1980 roku wspólnie z mężem przepłynęła północny Atlantyk na jachcie Spaniel, a w kolejnych latach kierowała też licznymi rejsami z załogami kobiecymi. Niemal do końca swoich dni starała się spędzić na wodzie przynajmniej kilka miesięcy w roku.

Od początku istnienia Kolosów, czyli od roku 1999, Krystyna Chojnowska-Liskiewicz zasiadała w Kapitulie nagrody (z przerwą w latach 2008–2010). Promowała żeglarzy samodzielnych i odważnych, ceniła rejsy, podczas których zdecydowanie więcej było żeglowania niż portów. W marcu 2009 roku otrzymała Super Kolosa za całokształt osiągnięć.

Pani Kapitan, zaszczytem było Panią znać. Niech dobre wiatry sprzyjają Pani na niebiańskich oceanach.

Aleksander Doba

(1946–2021)

Sympatykom Kolosów nie trzeba go specjalnie przedstawiać. Olek był związany z naszą imprezą niemal od samego początku. Był zawsze. A teraz nagle już go nie będzie. Trudno nam to sobie wyobrazić.

Suche fakty nie oddadzą tego, kim był i co znaczył, ale może właśnie to jesteśmy mu winni w pierwszej kolejności.

Aleksander Doba urodził się w roku 1946 w Swarzędzu. Studiował w Poznaniu, został absolwentem tamtejszej politechniki, a niedługo potem przeniósł się do Polic, gdzie aż do emerytury pracował w zakładach chemicznych. W młodości sporo wędrował – po nizinach i w górach – jeździł na rowerze, żeglował i latał na szybowcach. Z czasem jego największą pasją stało się kajakarstwo. W 1989 roku przepłynął Polskę kajakiem „po przekątnej” z Przemysła do Świnoujścia, dwa lata później opłynął morską granicę Polski (z Polic do Elbląga), w 1999 roku samotnie okrążył kajakiem Bałtyk, w roku 2000 dotarł kajakiem za koło podbiegunowe, wiosłując z Polic do Narviku, a w roku 2009 jako pierwszy Polak opłynął składanym kajakiem jezioro Bajkał. Ponadto w latach 2003 i 2004 został Akademickim Mistrzem Polski w kajakarstwie górskim.

Osiągnięcia, którymi zadziwił świat, były jednak dopiero przed nim.

26 października 2010 roku wyruszył z Dakaru specjalnie przygotowanym siedmiometrowym kajakiem, by samotnie przepłynąć ocean. Po 98 dniach, 23 godzinach i 42 minutach spędzonych na oceanie, 2 lutego 2011 roku dotarł do Acarau na wybrzeżu Brazylii, stając się tym samym pierwszym człowiekiem, który samotnie i bez wsparcia przemierzył Atlantyk na trasie z kontynentu na kontynent, wykorzystując do tego wyłącznie siłę własnych mięśni.

Ale dla Olka raz to było mało.

5 października 2013 roku rozpoczął swoją drugą samotną wyprawę kajakową przez Atlantyk. Wypłynął z Lizbony, kierując się do New Smyrna Beach na Florydzie. Po 141 dniach 19 godzinach i 55 minutach spędzonych na oceanie, wielu tygodniach zmagania z przeciwnymi wiatrami oraz awarią steru, 24 lutego 2014 roku wylądował na Bermudach. Po miesiącu przeznaczonym m.in. na naprawę uszkodzeń, podjął podróż na nowo. 17 kwietnia 2014 roku dobił do brzegów Florydy w Port Canaveral.

Trzecią, swoją ostatnią atlantycką wyprawę rozpoczął 5 maja 2017 roku w Nowym Jorku. Ten rejs znacząco różnił się od poprzednich ze względu na skalę trudności. Jego trasa wiodła przez północną część Atlantyku, w przeciwnym kierunku do dwóch poprzednich – tym razem Olek płynął z zachodu na wschód. Po 110 dniach wiosłowania, 3 września 2017 roku, wyszedł na ląd w La Conquet we Francji. Niespełna tydzień przed swoimi 71. urodzinami.

Olek był także laureatem Super Kolosa (2012), Nagrody Specjalnej Kolosów (2014) i Kolosa w kategorii Wyczyn Roku (2017), ponadto dwukrotnie (2000 i 2009) został uhonorowany wyróżnieniem w kategorii „Wyczyn roku”. Od października 2019 roku zasiadał w Honorowej Kapitulie Kolosów.

Dla wielu z nas był nie tylko niedoścignionym wzorem ambicji i konsekwencji, ale również serdecznym kolegą i przyjacielem. Zmarł 22 lutego 2021 roku, zdobywając Kilimandżaro. Pozostawił żonę Gabi, dwóch synów i wnuki. W tym roku skończyłby 75 lat.

Olek, do zobaczenia gdzieś, kiedyś. Oczywiście pod warunkiem, że będziemy w stanie za Tobą nadążyć.

EXPER MENT.

Tutaj rodzą się pasje i fascynacja nauką

Lubimy wszystkie pytania

Lubimy naukę #wgdyni

centrum
nauki **Experiment**

al. Zwycięstwa 96/98 | 81-451 Gdynia
experiment.gdynia.pl